

AREGCEL

Ára 20 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetés fővárosban és vidéken: egy hóra 70 fillér, negyed évre 2 P, fél évre 4 P, egy évre 8 P. Egyes szám ára 20 fill., 30 Groschen, 3 dinár, 1.20 líra, 2 francia frank, 10 leu.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL
REGGELIG: 46-2-96, 46-0-43, 42-9-78.

XII. évfolyam

Budapest, 1933 április 24

17. szám

Részvénytársasági igazgatók, felügyelőbizottsági tagok és szerződéses alkalmazottak javadalmazásának csökken- téséről

szóló rendeletet tárgyal ma a 33-as bizottság

A pénzügyminiszter a köztámogatásban részesülő vállalatok ellenőrzésére felügyelőhatóságot küld ki, amely az alkalmazottak elbocsátásáról is rendelkezik

(A Reggel tudósítójától.) Imrédy pénzügyminiszter már a költségvetési bevezetésben bejelentette azoknak a vállalatoknak szigorú ellenőrzését, amelyeknél az államnak anyagi érdekelttsége van. Ez a rendelet ma délelőtt kerül a 33-as bizottság elé, de már a címe is — *A részvénytársaságok, szövetkezetek és korlátolt felelősségű társaságok, egyes közérdekű testületek és egyesületek működésének gazdaságosabbá tétele* — mutatja, hogy itt

nem csupán a vállalatok állami ellenőrzéséről, hanem sokkal messzebbmenő, az alkalmazottak helyzetét is érintő, hatással az egész közgazdasági életre kiterjedő rendelkezésekről van szó,

amelyeket a Reggel-nek módjában van részletesen ismertetni. A szokatlanul terjedelmes rendelet első fejezete a köztámogatásban részesülő társasá-

gokra és a közüzemekre, második fejezete a közérdekű testületekre és egyesületekre vonatkozik, harmadik fejezete a vegyes rendelkezéseket tartalmazza. Érdekese, hogy

a rendeletet nem Imrédy pénzügyminiszter, hanem Gömbös miniszterelnök írta alá, vagyis nem pénzügyi, hanem kormányrendeletnek számít. A legszélesebb körök érdeklődésére számotartó rendelet első fejezete így kezdődik:

A m. kir. minisztérium avégből, hogy azok a részvénytársaságok, szövetkezetek és korlátolt felelősségű társaságok, amelyeknél az állam, törvényhatóság, megyei város, község vagy köztalálvány érdekelt, valamint a közüzemek, egyes közérdekű testületek és egyesületek eredményesebben működhessenek, továbbá hogy általában a társaságok személyi kiadásait csökkenthessék, a következőket rendeli:

A köztámogatásban részesülő részvénytársaságok és szövetkezetek állami felügyelet alatt állnak. Az állami felügyeletet a pénzügyminiszter gyakorolja.

A rendelet ezután felsorolja, hogy minő vállalatokat kell köztámogatásban részesülő társaságoknak tekinteni. Ebből a felsorolásból kiderül, hogy a rendelet kiterjed minden olyan vállalatra, amelynél az állam akár alapítóként, akár hitelnyújtással, akár szavatosság vállalásával, vagyis bármiféleképpen nyugalom érdekelve van. A felügyelet gyakorlásáról így intézkedik a rendelet: *A pénzügyminiszter a felügyeletet az érdekelt miniszterrel egyetértve*

erre a célra szervezett felügyelő hatóság vagy kormánybiztos útján gyakorolja. A felügyelő hatóság szervezését és eljárását — ideértve a kormánybiztos, a gondnok és könyvvizsgáló költségét és díját — a pénzügyminiszter az igazságügyminiszterrel és az érdekelt miniszterekkel egyetértve külön rendeletben állapítja meg.

A felügyelő hatóság — amennyiben a társaság vagyoni helyzetére való tekintettel szükséges — elrendelheti

1. a dologi kiadások apasztását,
2. a javadalmazások, nyugdíjak és nyugdíjszerű járandóságok csökkentését,

Bármely részvénytársaság vagy szövetkezet igazgatósága, tekintet nélkül arra, hogy a társaság köztámogatásban részesül vagy nem, jelen rendelet életbeléptetésétől számított három hónap alatt a megváltozott viszonyokhoz képest csökkentheti a társasági szervek tagjainak, — az igazgatósági, végrehajtóbizottsági és felügyelőbizottsági tagoknak — valamint a meghatározott időre kötött szolgálati szerződéssel alkalmazottaknak javadalmazását, ha azok a viszonyok, amelyek alapján a javadalmazást megállapították, a társaság hátrányára lényegesen megváltoztak.

a költségvetési egyensúly biztosítása és a tagok járulékaiknak kellő leszállítása érde-

kében megfelelően alkalmazni kell olyan testületre vagy egyesületre is, amelynek

Szaladj te is pajtás!

Írta: LÁZÁR MIKLÓS

Amikor egy úgynevezett panamát lelepleznek, általános a felháborodás. Különösen mióta a kormány e téren szakított a régi rendszerrel, nem titkolódik, nem tussol, sőt ha a leleplező adatai helytállóak, sans gene megerősíti azokat. Így is van rendjén, mert nem az keserít el és lázít fel széles néprétegeket, ha a bűnök napvilágra kerülnek (nálunknál gazdagabb, boldogabb országok is visszhangzanak a panamabotrányoktól), hanem ha a bűnt nem követi nyomon bűnhődés, ha a megtorló igazságszolgáltatás vaskezére glazkezesít hűznak, ha köztudattá válik, hogy a panamákat palástolják és a panamistákat futni engedik. Az elmúlt évtizedben elég nagy kosár panama került piacra. A legtöbbje országos skandalummá nőtt, mert mielőtt a közélet valamely fórumán egy elhatározott képviselő vagy bátor újságíró kitergette volna, már régen suttogtak szereplőiről nemcsak politikai körökben, szerkesztőségekben, de vidéki kaszinókban és malomalatti összejöveteleken is. Nálunk a panamák túlérett gyümölcsként hullnak a polgárság ölébe! De minden szenzáció három napig tart. A közönség úgy a vadakat, mint a bizonyítékokat úgy fogadja, mint tisztavirágéletű parlamenti vagy hírlapi szenzációkat. A nagytömegek, sajnos, még nem érzik át azt az igazságot, hogy az állami, gazdasági és politikai életben dusan tenyésző korrupció a legbrutálisabb adómnem, amely a dolgozó társadalomnak több pénzébe kerül, mint az összes fogyasztási adómnem együttvéve. Elismerem, hogy ma a multak tapasztalataival szemben korrektil megindul a vizsgálat. Ugyész, rendőr, vizsgálóbíró, tömlőce, vádtanács... Egszakadás, földindulás, a fejemen egy koppanás, szaladj te is pajtás! Minden héttel, amelyet a naptárról letépünk, hervad és elmosódik a panamák leleplezésének közérzületet tisztító és közkerelőket nemestítő hatása. A purifikáló front ritkul, a panamistafont sűrűsödik. A hangulat megnyúlik; a megdöbbenés hullámai elsímulnak. Keverik, kavargják, higítják, forralják, rothasztják, lehűtik, behűtik ezeket a bűnyueket, mintha egy láthatatlan karmester dirigálná a pokoli komédiát, vagy egy minden hájjal megkent, dr. Utriusque Neptun, aki szigonyát az utatát és botránkozás tajtékozó tengerébe dobja. Egy ördögös védelmi technika érvényesül itt, amely a közpénzek zsebrájkjai számára a büntetőeljárás futóárkát építi ki gránátbiztos fedezéknek. Erzékeny lelkek már nem ditrambusokat, de elégiákat zengenek a még szabadonjáró vagy már tömlőcebe került panamistákról. Ha szívünknek egyéb gondja-baja nem lenne, megfájdulna a résztvétől, mikor olvassuk, hogy a szegény, derék panamistának borostás az álla, lesoványodott az izgalmaktól, könnyektől maszatos arcát törölgeti. Vakulj magyar! Két-, hárommillió véres, verejtékes magyar adópengevel nem tud elszámolni, de csak azért, mert már az iskolában is ötöt kapott számtanból. Mikor adjuk igrámatlan bizonyosságát országnak-világnak, hogy Magyarországot 1933-ban a törvény már nem pókháló, amelybe a kis bogár megfogódik, de a dongók keresztülzakíthatják...

megalakulása meghatározott előfeltételek fennforgása esetében törvény szerint kötelező és amely kiadásainak fedezetére tagjaitól vagy érdekeltségtől törvény alapján járulékokat szedhet, ide tartoznak különösen a visszabájló, ármentesítő, öntöző társulatok, kereskedelmi és iparkamarák, mezőgazdasági kamarák.

A kiadások csökkentése iránti intézkedéseket a testület vagy egyesület felett felügyeletet gyakorló miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve felügyelő hatóság útján teheti meg.

Az alapítóknak 30 százalékát képviselő tagok indítványára az igazgatóság a csökkentés tárgyában az indítvány előterjesztésétől számított hatvan nap alatt határozni köteles.

A csökkentő rendelkezéseket alkalmazni kell megfelelően a nyugdíjakra, egyéb nyugdíjszerű járandóságokra és végkielégítésekre is.

Nincs helye a csökkentésnek, ha az említett járandóságok nem haladják meg a nyugdíjsza-

bályzatban meghatározott mértéket, illetőleg a végkielégítési törvényes mértéket.

A végyes rendelkezésekben intézkedés történik a többi között arról, hogy »a kormánybiztos, gondnok és könyvvizsgáló megbízásának, megszüntetésének számított két éven belül nem lehet annak a társaságnak alkalmazottja, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagja, amelyről a jelen rendeleten alapuló megbízás folytán eljár.

Az illetékes miniszter közérdekből kivételt tehet. Tényleges szolgálatban álló köztisztviselő vagy egyéb közalkalmazott, a törvényben meghatározott esetek kivételével, nem lehet részvénytárs vagy szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelőbizottságának tagja, vagy korlátozott felelősségű társaság ügyvezetője, vagy felügyelője.

Az illetékes miniszter közérdekből kivételt engedhet.

A rendelet végül kimondja, hogy »Jelen rendelet a Magyar Nemzeti Bankra, a Pénzügyi Központira és az Országos Központi Hitelszövetkezeti Központira nem terjed ki.

Gömbös miniszterelnök Magyarország és Ausztria kölcsönös kapcsolatainak és a gazdasági együttműködésnek kimélyítéséről tárgyalt Jakoncig osztrák miniszterrel

Bécs, április 23.

(A Bécsi Távirati Iroda jelentése) Jakoncig kereskedelemügyi miniszter tegnap hosszas megbeszélést folytatott Gömbös Gyula miniszterelnökkel. A majdnem egy óra hosszat tartó tanácskozás során mindenképp azokat a kérdéseket vitatták meg, amelyeknek a két ország gazdasági együttműködése szempontjából rendkívül jelentőséggel bír. Gömbös miniszterelnök és Jakoncig megelégedéssel állapították meg, hogy

a legutóbbi kereskedelmi szerződés tárgyalások, az eddigi szerződéses állapot lényeges javulását eredményezték.

A két államférfiú hangzott, hogy mind a két országnak érdeke az osztrák-magyar kölcsönös kapcsolatok kimélyítése, hogy a gazdasági együttműködés kialakuljon és élénk kereskedelmi forgalom számára megteremtse az előfeltételeket. Gömbös miniszterelnök megragadta az alkalmat, hogy biztosítsa Jakoncig kereskedelemügyi minisztert Ausztria iránt érzett legmelegebb rokonszéréről és végül megkérte, hogy tolmácsolja legszívélyesebb üdvözlését Dollfus szövetségi kancellárnak.

Jakoncig dr. beható megbeszélést folytatott Fabinyi kereskedelemügyi miniszterrel is, akivel fékként az időszerű idegenforgalmi kérdéseket tárgyalta meg. Osztrák részről a jószomszédi viszony érdekében állónak jelentették ki, hogy

a magyar kormány megkönnyítse Magyarországból az utasforgalmat Ausztria felé.

A további megbeszélések során, amelyeket magyar részről Tormay államtitkár, osztrák részről pedig Fuchs osztályfőnök vezetett, elvi meggyezés jött létre abban az irányban, hogy a két állam idegenforgalmának fokozása érdekében célszerű volna a távolabbi külföldön közös propaganda-kirendeltségeket szervezni; ebben a kérdésben már legközelebb részletes tárgyalások indulnak meg. Ugyanebből a célból Bécsbe isleire hívják majd össze azt a már évek óta fennálló osztrák és magyar bizottságot, amely a két szakminiszter

vezetésével a kölcsönös idegenforgalom előmozdítását szolgálja.

Az osztrák kereskedelemügyi minisztérium képviselői megbeszélést folytattak Tabakovits Dusanával, a Magyar Nemzeti Bank devizaosztályának vezetőjével is, azzal a céllal, hogy az osztrák idegenforgalom számára újabb könnyítéseket érjenek el.

Három volt osztrák miniszter vasárnap elutazott Budapestről

(A Reggel tudósítójától) Buresh volt osztrák szövetségi kancellár, Heinl volt kereskedelemügyi miniszter, Kollmann volt pénzügyminiszter, Födermayr volt földművelésügyi miniszter és a kisérőretükben levő osztrák politikusok vasárnap délután felöltöztek a bécsi gyorsra hazautaztak. Az osztrák államférfiakat Henni Lipót báró osztrák követ és Kung Adolf követéségi tanácsos kísérték ki a Keleti pályaudvarra. Az osztrák politikusok látogatásáról jó informált helyen a következőket mondták A Reggelenek:

— Nem véletlen, hogy egyidőben három volt miniszter járt Budapesten közvetlenül Dollfus kancellár római látogatása után és az is bizonyos, hogy Jakoncig kereskedelmi miniszter nemcsak a bányai villanyos centrálé megtekintése végett utazott Magyarországra, hanem elsősorban azért, hogy

a magyar kormányt személyesen informálja az osztrák kancellár római útjának eredményeiről

s azokról az elvi megállapodásokról, amelyek Rómában létrejöttek. Német részről természetesen idegességgel figyeltek ezeket az eseményeket és azt is, hogy a francia diplomácia mindent elkövet, Prágában minden befolyását latba vet, hogy

Csehszlovákia és Magyarország között a vánháborúnak véget vessen s a magyar agrárkivétel az elvesztett német piac helyett a csehszlovák piaccal kárpótolja.

esülhetetlen értékű jáspis- és porcellángyűjteményét, valamint húsz darab a Chu-dinasztria korából származó kődobot.

Egy angol orvos feltalálta a lepra gyógyszerét

London, április 23.

(A Reggel tudósítójától) Sir Leonard Rogers, híres angol orvos, az angol birodalmi lepraellenes szövetség ülésén kijelentette, hogy sikerült megtalálni a lepra gyógyszerét. A ehaulmoogra- és hydnoacarpus-olajjal folytatott kezelés eredményeként remélhető, hogy

egy évtizeden belül teljesen ki fogják irtani a leprát.

Angliában jelenleg 50 lepra beteggel kezelnek egy London közelében levő intézetben.

Úgy eszel és iszol
Patakynál Bécsben,
mint otthon
Wien I, Spiegelgasse 10

„SZ. ZSIGA
azonnal hívd fel telefonon
44-2-65-öt,
a gyanú árnyéka sem fér hozzád ...“

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi lapokban jelent meg ez a felhívás, amely mögött egy ideigleg összeroppant ember eltűnése áll. A felhívás Szabó Zsigmondnak szól, aki még pénteken délután eltűnt Podmaniczky uca 21. szám alatti lakásáról és azóta nem tudnak róla. Rokonok, jóbarátok már végigkutatták az egész várost, bejelentették a rendőrségen is az eltűnést, de hiába

a 66 éves Szabó Zsigmondot nem találták meg.

Az idős ember az Első Magyar Általános Biztosító Intézetnek volt 40 évig tisztviselője. Tíz évvel ezelőtt mint föltárh nyugdíjára vonult, de azért továbbra is bejárt hivatalába dolgozni. Szorgalmas látogatta az üzletfeleket, üzleteket közt és mindenütt úgy ismerték, mint a becsületesség és tisztesség mintaképet. Az intézetnél pontos kimutatást kellett vezetnie Szabó Zsigmondnak üzletfeleiről és a befizetésekről. Néhány nappal ezelőtt észrevette, hogy

a számadások között hiba történt

és a végösszeg nem egyezik. Napokon keresztül, de még az éjszakai órákban is állandóan számolt és kereste a hibát, de nem találta meg. Pénteken délelőtt még bement a hivatalába, átadta elszámolását, egyben bejelentette azt is, hogy valahol hiba van. Már akkor feltűnt Szabó ideges viselkedése. Az irodában csakhamar megállapították a tévedést és erről azonnal értesíteni akarták Szabó Zsigmondot, de az értesítés már nem találta otthon. Órákon keresztül várták haza és a késő esti órákban már

rosszat sejtve, kezdtek kutatni utána.

A rendőrség segítségén kívül hírlapi felhívás útján is próbálják előkeríteni az eltűnt Szabó Zsigmondot és hozzátartozói a legnagyobb aggodalmak között várják a híreket, mert attól tartanak, hogy kárt tesz magában.

Szó sem lehet a debreceni klinikai telep felosztásáról vagy megszüntetéséről

— mondja Hóman kultuszminiszter

Debrecen, április 23.

(A Reggel tudósítójától) Hóman kultuszminiszter Szily és Petri államtitkárok kíséretében vasárnap délelőtt látogatást tett a Tisza István-tudományegyetemen, ahol a bajtársi szövetségek nevében Tóth Tibor üdvözölte. A kultuszminiszter az ifjúság szónokának adott válaszában azt hangsúlyozta, hogy az új költségvetésben egyetlen létező, a diákszociális kiadásoknál sikerült eredményt elérni és ennek egyrészt a végeztet ifjúság elhelyezésére fogja felhasználni. A miniszter előtt A Reggel tudósítójától a debreceni egyetem orvosi karának megszüntetéséről szóló híreket.

— A lelkiismeretlenül szólnak erőszertett hírszertelésekkel szemben kijelentem, hogy

a debreceni egyetem orvosi karának megszüntetése vagy szétosztása mint lehetséges sem került szóba

egyetlen komoly tényező részéről sem — válaszolta Hóman miniszter. — A debreceni klinikai telep a hazai felsőbb oktatásnak és közegészségügynek egyik büszkesége, amelynek felosztásáról vagy megszüntetéséről komoly politikus nem is tárgyalhat. Ilyen életbevágóan fontos kérdésekben csak az egyetemes nemzeti érdek dönthet, ez pedig sohasem lehet ellentétes a vidék kultúrcentrumainak érdekeivel.

Pekingből elszállították Kina sokezeréves műkincseit

London, április 23.

(A Reggel tudósítójától) A japánok az utolsó előkészületeket teszik Peking megszállására. Miután a jövővívő pekingsi tartományi kormány kinevezése már megtörtént, a pekingsi japán ügyvivő most érinkezésbe lépett a diplomáciai testület tagjaival, akiknek körében az utóbbi napokban már komoly tanácskozások folytak arról, milyen biztonsági intézkedések teendők arra az esetre, ha a japán csapatok bevonulnak Pekingbe. A japán ügyvivő biztosította a diplomáciai testületet, hogy a japán hadsereg abban a pillanatban, mihelyt bevonul Pekingbe, minden intézkedést megtesz a külföldiek élet- és vagyonbiztonságának megőrzésére. A japánok közléteinek hírére

három óriási tehervonat 6000 láda műkincset szállított el Pekingből Nanking felé,

hogy a japán bevonulás előtt biztonságba helyezték. Elsősorban a Tiltott Város, a Nudri Palota és a Konfucius-templom legértékesebb kincseit igyekeznek menteni, köztük a császárok felbe-

MAGYAR LÉGFORGALMI RT.
IV., Váci uca 1. Tel.: 808-88

Nyári menetrend:

7.15	13.40	ind.	BUDAPEST	érk.	13.20	18.55
8.50	15.00	érk.	WIEN	ind.	12.05	17.30

Naponként, vasárnap kivételével.
A *-gal jelölt járat május 1-től kezdődőleg fog közlekedni.
Az autobusz Váci uca 1. szám alól 40 perccel a repülőgép indulása előtt indul.

Kombinált repülő-autobusz- és hajójegyek a Budapest—Wien vonalon 92 — pengó árban oda-vissza.

LEVELET ÉS CSOMAJÁRT KÜLDÖE LEGIPOSTÁN
Menetrendet vagy díjzabást kívánatra bérmentve küldünk.

**Laskay Dénes
sirva lép ki
letartóztatása
után
a vizsgálóbíró
szobájából**

Laskay Dénest szombaton hallgatta ki Antalffy Manó vizsgálóbíró a svájci magyar borházak körüli szerepéről Laskay, aki mindent tagadott, sirva lép ki a vizsgálóbíró szobájának ajtaján, régi előkelőségének már nyoma sincs rajta. Háta mögött a fegyőr éppen az ajtót teszi be a megtört Laskay után, aki zsebkendőjével a szeméit törli...

**Minden rokonszenvem
Magyarországé a békében és
az esetleges háború idején!**

— mondja Marinetti, aki vasárnap előadást tartott a fasizmusról

(A Reggel tudóstírójától.) Az Akadémia necában egy elsőemeleti lakást olaszok háza-vá alakították át. A falakon képek. Az olasz királyi család tagjairól, Mussoliniról. Sok-sok kép. Egy ezüst lapon egyszerű betűk:

Mussolini ha sempre raggione.
(Mussolininek mindig igazza van!)

Pignatelli herceg a házigazda. Ő üdvözlí formás beszéddel Marinettit, aki pontosan ötkor érkezik.

Fekete inget visel. Felzúg a Giovinezza szazután Marinetti beszél. Már halottuk őt máskor is Budapestben. A Tudományos Akadémiában, a Pen Club ülésein. Többször járt nálunk és mindig szívesen jön. Aki egyszer hallotta, soha el nem felejtí a kéjlónos dinamikájú, erőteljes szóadatot, a zengzeles, meggyőző hanghullámzást, a tartalmilag tökéletes felépítésű beszédet: Martinetti előadását. Mindegy miről beszél: művészetről, politikáról, életről. Legszívesebben egybekapcsolja mindet. Szerinte a futurizmus egyik lendítőkereke volt a fasizmusnak s nem véletlen, hogy a művészek lázasan türelmetlen új formakeresése egybeesik az olasz politika lázástürelmetlen újútkeresésével. A futurista segítótársak munkájával születik meg a fasizmus szar eredetiség és rövidség törvénye.

— Es Hitler? — kérdezik tőle, amint beszédo után kimelegedve egy karosszékbe veti magát

— Nincs kapcsolat, nincs összefüggés!

— Es Magyarország? — kérdezi valaki az embergyűrűből, amely csupa érdeklődő, fekete ingből kikandikáló fejből fonódik Marinetti köré.

— Minden rokonszenvem Magyarországé a békében és az esetleges háború idején!

— Háború? — ez az újabb kérdés.

— Nem mondtam, hogy lesz, csak arra az eshetőségre gondolok, ha mégis lenne... A magyar nép éppen azért kedves nekem, mert nem riad meg egykönnyen semmitől, de felkészül bálesen mindenre. Erős, temperamentumos, bátor emberek, ezért tetszenek nekem. Csupa energia és készség valahány, a kezét előrenyújtva ökölboszoritia. Vasmarok, pattanásig feszülő erek, ez a kéz, ki nem engedí, amit egyszer megmarkolt — akár politikában, akár munkában.

Kis szünetet tart csak, amíg egy pohárka vermuthot felhajt, amit nagy tömegben kínálnak a feketeingesek.

— Munka kell! — folytatja. — Ipar kell! S ha nincs mit dolgozniok a gyáraknak a régi alapon, ki kell találniok valami újat a régi helyén...

— Még egyet, eccellenza! Itt vermutot iszunk, olasz bort, de reméljük, ismeri a magyar borokat is.

— Igen, a magyar bor... Neveket nem tudok a »tokajci«-n kívül, de három-négyféléet ismerek. Csupa tüz és erő, mint a magyarok... Egészségükre!... F. T.

egyik lendítőkereke volt a fasizmusnak s nem véletlen, hogy a művészek lázasan türelmetlen új formakeresése egybeesik az olasz politika lázástürelmetlen újútkeresésével. A futurista segítótársak munkájával születik meg a fasizmus szar eredetiség és rövidség törvénye.

**Összeesett és meghalt egy trafikban
Kovács Győző, akit egy 76 éves
háztulajdonosnő feljelentett házasság-
szédelgésért**

(A Reggel tudóstírójától.) Vasárnap délelőtt a Teréz körút 17. számú házbán lévő trafik pultjánál elegáns, ötven év körüli férfi vásárolt cigarettát. Egyszerre csak a férfi

elsápadt, szívéhez kapott és a pult előtt összeesett.

A trafik tulajdonosnője sikoltozva rohant ki az üzletből és segítségül hívta a járőrkölköt. Azonnal telefonáltak a mentőkért, mire azonban

az orvosi segítség megérkezett, a férfi meghalt. Néhány perc múlva rendőri bizottság jelent meg a trafikban, amely megállapította, hogy a halál oka: szívélhűdés. A zsebek átkutatása alkalmával

Kovács Győző névre kiállított igazolványokat találtak.

A halott lakása ezek szerint Horánszky necc 11/b. számú házbán van. Néhány perccel később a holt-

Ujlaki és a Terrenol pala
GAZDASÁGOSSÁGA, MINŐSÉGE, FELÜLMULHATATLAN.
ASBEST-PALA-ÉRTEKESÍTŐ Kft.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZAR-ÚT 32.

testet elszállították a törvénszéki bonetani intézetbe, majd detektív jelent meg a Horánszky necc házbán és megállapította, hogy az ismeretlen halott valóban Kovács Győző, aki reggel sétára indult el hazulról. Kovács Győző neve néhány héttel ezelőtt érdekes ügygel kapcsolatban szerepelt a nyilvánosság előtt. A lapok részletesen megírták annak a

bűnvádi feljelentésnek az előzményeit, amelyet Kovács Győző ellen tett a rendőrségnek egy dögsgádzog dohányneccai háztulajdonosnő.

A 76 éves asszony feljelentése szerint a 49 éves Kovács Győző házassági ígérlet tett neki, ennek alapján elfogadott egy luxusautót és különféle érték tárgyakat. A házasságból azonban nem lett semmi, mert Kovács Győző

időközben elvette feleségül volt házvezetőnőjét,

aki 15 éven keresztül gondozta. A bűnvádi feljelentés következtében a rendőrség

örizetbe is vette Kovács Győzőt,

aki azzal védekezett, hogy az állítólagos menyasszony vádjai alaptalanok, mert ő maga is jó-módtú ember, többek között a Horánszky u. 11/b. sz. ház tulajdonosa és így nem volt szükségé anyagi támogatásra. Az autót azonnal vissza is adta és hogy bebizonyítsa anyagi függetlenségét, rögtön utána — misikát vásárolt! A rendőrségtől el is boesátították Kovács Győzőt, de az iratokat áttették az ügyészséghez. Időközben Kovács eladta Horánszky-neccai házat, de mint lakó továbbra is ott lakott. Ma délben Kovács Győzőné hiába várta haza a férjét, helyette egy detektív érkezett, aki közölte az asszonnyal a gyászhiót.

**Az amerikai példa
követését és árdiktátor
kinevezését követeli
a Független Kisgazdapárt**

(A Reggel tudóstírójától.) Vasárnap a balatonboglári Gaal Gaston-ünnepség után a Független Kisgazdapárt értekezleten tanácskozott arról, miképpen fog résztvenni a költségvetés vitájában. A vita első kisgazdapárti felszólalója Eckhardt Tibor lesz, aki már a pénzügyi bizottság keddi ülésén nagyobb beszédet fog mondani az amerikai pénzügyi eseményekkel kapcsolatban. Eckhardt és kritiká tárgyává készült tenni a pengóvel való mai pénzügyi politikát és azt fogja követelni, hogy a kormány kövesse az amerikai példát: infláció nélkül lássa el a forgalmat megfelelő pénzmenyviséggel és nevezzen ki árdiktátort az árak alakulásának ellenőrzésére.

RADIUS
METRO-FILMPALOTTA
PREMIER KEDDEN!

A szenvedélyes szerelő szerelmei

Daladier francia miniszterelnök élesen támadta vasárnap a horogkeresztes Németországot

Párizs, április 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Daladier miniszterelnök vasárnap vasárnapi, Orange-ban, nagy politikai beszédet mondott, amelyben

megbélyegezte a Hitler-kormány működését.

Azt látjuk — mondotta — határainkon túl, hogy az erőszakot hívják segítségül. Napról napra terrrorszervezetek brutalitásai döbbennek meg az egész kultúramberiségét és mutatják, hogy az a modern civilizáció, amelyről azt hittük, hogy melyen gyökeredzik Európa talajában, milyen gyenge lábán áll. Hihetetlennek tartottuk, hogy szomszédságunkban

a legrosszabb fajta nacionalizmus

fog győzedelmeskedni, mert ez lehetetlenné teszi a népek együttműködését és árt a világ békéjének. Mindamellott Franciaország, amely semmiféle fenyegetéstől meg nem riad, elég erősnak érzi magát, hogy őszinte nemzetközi együttműködéssel igyekezzék orvosolni a világ súlyos bajait.

Berlinben nagy megütközéssel fogadták Daladier beszédét

Berlin, április 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Daladier francia miniszterelnök vasárnapi beszéde Berlinben a legnagyobb megütközést keltette. Illetékes tényezők szerint

Daladier beszéde azt jelenti, hogy Hitler békülékeny szavaira kosarat kapott Párizsban.

Ez annál inkább megbántja Németország önzését, mert Hitler kancellár a birodalmi gyűlés megnyitása alkalmával egyenesen Franciaország felé fordulva, közelebbi készséget áruolt el. Berlinben Daladier beszéde után

már előre is Franciaországra hárítják a

felelősséget a leszerelési konferenciának ezek után előrelátható kudarcáért.

Nem oszlik fel a német néppárt

Berlin, április 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Hatalmas hívharral küzködve érkezett vasárnap Münchenbe Hitler kancellár repülőgépe. A kancellár háromórás beszédet mondott a nemzeti szocialista párt vezérkarának tanácskozásán és arra kérte a pártszervezeteket, hogy

kövessenek el mindent a párt és az állam-kormányzat surlódásmentes együttműködésének biztosítására.

A külpolitikában Hitler Németország békekészségét hangoztatta. Egy másik érdekes esemény színhelye Berlin volt, ahol a német néppárt, amelynek egykor Stresemann külügyminiszter volt a vezére, kongresszust tartott. Miután számos vidéki szervezet feloszlott, olyan javaslat került a kongresszus elé, amely a párt teljes megszűnését indítványozta. Dingeldey pártvezér nagy beszéde után a kongresszus elvetette ezt az indítványt és

óriási többséggel kimondotta a német néppárt további fennmaradását.

A lengyelországi németellenes tüntetések arra birták a kormányt, hogy ezek miatt diplomáciai tiltakozást jelentsen be. A demarst a varsói német követ és a kattowitzi német főkonzul egy időben adták át a külügyminisztériumban és a kelet-felsősziléziai hatóságoknál.

Vasárnap Bouthenben letartóztatták Knalrik volt főpolgármestert és Illin főintendáns, a felsősziléziai tartományi színház eddigi vezetőjét. Mindkettőjüket sikkasztással vádolják. Würtembergben a szociáldemokrata tisztviselők egész sorát tartóztatták le. Heidelbergben elmozdították Gerhard Anschützöt, az egyetlen közjogi tanácsot és Berlinben szabadságra küldték dr. Depint, a munkaügyi bíróság elnökét.

Nagy occassió!

Élsőrendű műbátorok, szalón és ebédlő, üdögarnitúrák elkötözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető: I., Piroška ucca 13, d. e. 11-től d. u. 4-ig — Ügynökök kizárva

sági téren — mondotta Herriot. — Franciaországot mélyesleges békeszeretetét hatja át és én minden hátsó gondolat nélkül fogok együttműködni a nagy probléma megoldásán.

Az Újpest tartalékos csapattal súlyos vereséget szenvedett Bécsben Rapid—Újpest 6:1 (2:0)

Bécs, április 23.

(A Reggel tudósítójától.) A magyar profiapatokat sorozatos balszerencse kísérte, valahányszor bécsi ellenféllel kerültek szembe. A Ferencváros, a III. ker. FC és a Booskai husvétkor külföldön bécsi csapatoktól szenvedett vereségért az Újpest volt ma hivatva revánost venni, a pompás kondícióban levő Rapiddal szemben azonban almaradt 6:1 meglepően súlyos gólaránnyal, ami elsősorban azt bizonyítja, hogy

Hornnal, az új kapuvédellel nagyon rossz vásárt csinált,

mert a Budai »11« volt kapusa nagyon ügyefogyottan védett. De nem volt jó napja a csatársornak sem, amelyből nemcsak a pénteken megsérült P. Szabó, hanem a szintén sérült Jakube is hiányzott, akinek a helyén a hátvéd Futó nagyon gyámoltalanul játszott. Nem esoda ezek után, hogy a magyar csatársor mindössze egy gólt rúgott, ez is a Rapid haláljának öngóljából esett.

Az első két gólt a jobbösszekötő Wesselik rúgta a 12. és 16-ik percben. Szünet után a 2-ik percben a center Bican lött gólt, mire az 5-ik percben Pesser öngóljával 3:1-re javít az Újpest, de Bican (13. és 17-ik perc) és Wesselik (35. perc) góljaival 6:1-re győznek a bécsi szödfehérek.

Bíró: Frankenstein. 9000 néző.

A főiskolások és a középiskolások mezei bajnoksága

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt rendezték a Vérmezőn Magyarország 1933. évi főiskolai mezei futóbajnokságát, amelyben 24 versenyző vett részt. Az 5400 méteres távolságon elsőnek Govrik Elemér (BEAC) érkezett be a célba 17 p 42 mp alatt. Második Csaplari (BEAC) 17 p 59 mp, harmadik Horváth Pál (BEAC) 18 p 12 mp, negyedik Enyedi (MAFC) 18 p 30 mp.

A csapatversenyben első a BEAC (Govrik, Horváth, Csintalan, Földes, Lakatos) 24 ponttal, második a MAFC (Enyedi, Kovács, Kostyál, Gyöngyösi, Cser) 41 ponttal, harmadik a DEAC (Rácz Géza, Rácz Miklós, Csicsák, Kondor, Szilvassy) 58 ponttal. A vendórdíjat és az érmelet Kelemen Kornél, országgyűlési képviselő, a főiskolai sportegyesülés és az OTT elnöke osztotta ki szép beszéd kíséretében.

A KISOK a kis Rákóson megrendezett mezei bajnokságának eredménye. Egyénileg: 1. Reischl Sándor (Erséki gimnázium) 10 perc 45,4 mp. 2. Márta (Kossuth felsőkereskedelmi), 3. Kántor (Szent István felsőker.). Csapatversenyben: 1. Szent István Felsőkereskedelmi 30 pont. 2. Kossuth felsőkereskedelmi 76 pont, 3. Újpesti állami reál-gimnázium 136 pont.

Főiskolai tőrbajnok Bay Béla (BEAC). Vasárnap este vívták a BEAC Semmelweis néhai vívóteremben a főiskolai törvívóbajnokságot. A győtes Bay kitűnően dolgozott. A verseny remek sportot nyújtott.

Főiskolai bajnok: Bay Béla (BEAC) 7 gy., 2. Bereczly (LASE) 6 gy., 3. Pálóczy Endre (BEAC) 6 gy., 4. Rasztovics (BEAC) 5 gy., 5. Ujfalussy (LASE) 4 gy., 6. Bedő (LASE) 3 gy., 7. Gerő (LASE) 3 gy., 8. Hennyey (LASE) 1 gy., 9. Berthóty (LASE) 1 gy.

4:4 arányban, eldöntetlenül mérkőzött a Bratislavával a Budai »11«. A Budai »11«, amely szombaton bajnoki mérkőzést játszott, vasárnap reggel vonatra ült és délután a Ferencvárost verő Bratislavával mérte össze az erejét. A játék egyik részről sem mozgott igazas módon és igazságosan. 4:4 (2:2) arányban, döntetlenül végződött. A magyar csapat góljait Szentesik (2), Rótk és Polgár rúgta.

A III. Kerületi FC veresége Nagyváradon. A Bíró és Lutz startolt állt III. Ker. FC vasárnap Nagyváradon a Crisana-val mérkőzött és 2:0 (1:0) gólarányú vereséget szenvedett.

Herriot vasárnap Washingtonba érkezett

Newyork, április 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap MacDonal és Roosevelt legszűkebb kíséretükkel, amelynek tagjai között ott volt Sir Robert Vansittard angol külügyi államtitkár is, sétahajózásra mentek az elnök jachtján. A két államférfi a fedélzeten ülve bizalmasan elbeszélgettek egymással és

beszélgetésüknek leglényegesebb pontja a világ pénzürendszereinek rögzítése, a nemzetközi kereskedelem helyreállítása, a háborús adósságok kérdéseinek rendezése és a világ békéjét fenyegető politikai veszedelmek problémája volt.

A jacht előtt a haditengerészet egyik gőzösé haladt, amely állandó rádióösszeköttetést tartott fenn a Fehér Házal. Rádióon tudták meg Roosevelt és MacDonal, hogy Herriot volt francia mi-

niszterelnök félkeltőkör Washingtonba érkezett. Az Isle de France, amely Herriot-t a francia szaktérték és huszonöt újságíró társaságában hozta át az óceánon, reggel 6 órakor vetett horgonyt a newyorki kikötőben. Franciaország képviselőjét a hatóságok ugyanolyan ünnepélyességgel fogadták, mint néhány nap előtt MacDonaldot. Az újságírók kérdéseire Herriot a következőket mondta:

— Meg lehetnek győződve arról, hogy a küszbőben álló tárgyalásokon határtalan jószándékot és hűdségvívrelt tesztek majd tanúságot.

Amikor Herriot a kikötőből Newyorkba érkezett, rövid rádióbeszédet mondott. Üdvözölte a francia kormányt és a francia nép nevében Amerika népet és hangsúlyozta, hogy

teljesen átérzi Amerika gazdasági nehézségeit.

Keressük a békét úgy politikai, mint gazda-

Jelentékeny ármérréklés

A termál (gőz) és kádfürdőkre érvényes kettős jegyfűzet — 3. — p
2 darab jegy — ára

A Széchenyi Népfürdőre érvényes kettős jegyfűzet — 1.50 p
2 darab jegy — ára

Vasárnap a Vigszínház előtt fölavatták Hegedüs Gyula szobrát

Szegény Hegedüs Gyula jobb szobrot érdemelt volna

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a tavaszi nap fényében ünneplő sokaság vette körül a Vigszínház feljáróját: híres művészek, írók, a társadalom előkelőségei, hivatalos személyiségek.

Hegedüs Gyula szobrához gyülekeztek.

Ugron Gábor, a szoborbizottság elnöke adta át az emlékművet a székesfőváros képviselőjének, Liber Endre alpolgármesternek.

— Legszébb sikerei színhelyén, a Vigszínház előtt akartuk éreben megörökíteni emlékét, mondotta Ugron — hogy akik nem gyönyörködhetek kivételes művészetében, ez ércbőlöntött momentó előtt álljanak meg egy múlt percre tiszteltet... —

Ugron szavai alatt lehullott a lepel a bronz mellszoborról és Hegedüs Gyula barátai, pályatársai, művészetének tanúi és tisztelői mohón kereszték a bronzdarabon a felejthetetlen nagy művész voltáit. Megütöközve néztek egymásra az emberek: ez a szobor nem Hegedüs Gyulát ábrá-

Rajnai Gábor beszél...

zolja! Dülledt üregek vakok, üresek — állítólag szemek, amelyek azonban sehova sem néznek. Ez a szobor vezetékes naturalista kísérlet, de naturalizmus helyett inkább — kezdetlegessé!... Ide állították a szobrot a Vigszínház kecses, szép épülete elé. Itt fog állni ez a szobor, ahol ő anynyiszor sétált vállára vetett havelokban, a tavaszi napfényben, a Lipót körút aszfaltján, örökké mosolygó, szellemet sugárzó karunkulussal. Megdöbbenve nézzük és látjuk, hogy mindenki meg van egy kicsit dermedve az ünneplő sokaságban. Szinte megkönnyebbülnek az emberek, mikor megszólal Liber alpolgármester és az eleven emberi beszéd eltereli figyelmüket a félreszobrászott bronzdarabról.

— Mikor átveszem ezt a szobrot, — mondotta az alpolgármester — annak a nagyközönségnek a nevében szólok, amelynek még forró a keze a lapoktól, forró a szíve az emlékezéstől, midőn Hegedüs Gyula szobrához közeledik...

Az alpolgármester után Rajnai Gábor mondta ünnepi beszédét: — Ha kaeagott, ha sirt, ha jártkeltt vagy tett-vett a színpadon, igaz volt és hü, mert hitt az egy igaz és egy való isteni művészetben. Emléke élni fog akkor is, ha ez a színház és ez az ucca eltűnik a városból...

Ezután Hegedüs Gyula özvegye tett le egyszerű virágcsokrot a szobor talapzatára, majd az alpolgármester koszorúzta meg az emlékművet. Roboz Imre a Vigszínház igazgatója, Góth Sándor a Vigszínház művészei és a Színművészeti Akadémia, Siklós Albert a Zeneművészeti Főiskola, Békési László a Színészszevetség, Balla Kálmán a Színészszevetség, Bálint Lajos a Nemzeti Színház, Székelyhidú Ferenc az Opera és a Fészek, Sándor József az Artistaszövetség, Tarnay Ernő a Magyar Színház, Lengyel Menyhért a színpadi szerzők, Kertész Dező a Fehér Hollók és Fekete József a Bethlen téri Színpad koszorúját hozták el. Utóllára Fedák Sári lépett Hegedüs Gyula szobra elé és három száll lilomot tett le, némán, könnyes szemmel a talapzatra...

Az agykori biztosítás

helyes megoldása: a szervezet ellenállóképességének fokozása, az izmok erősítése, az idegek megnyugtatása

Diana sósborszesz állandó használata segítségével.

A holtnak híresztelt D'Annunzio legújabb képe

A holtnak híresztelt olasz poétafejedelem, hállistennek, él. Amint ez a legújabb fényképe is bizonyítja! Gabriele D'Annunzio gardonei »kiskirályságának« kertjében fogadja éppen a legifjabb olasz pilótákat, akiket most avattak fel a levegőig szabad vándorai-vá. A fiatal repülők elstettek az olasz Ikarusok fejedelméhez, hogy hódoljanak előtte, mielőtt szárnya keirnének... D'Annunzio elegánsan, fehér nadrágban, kék kabátban fogadja őket s végigsimogatja a derűs fiatal arcokat. A kiskirályság kertje már fogva tartja a nagy író, de onnan is szeretettel nézi a zúgó gépeket s a mély boltozatú kék olasz eget, amelyről senki nála szebb sorokat nem álmódott és nem írt.

Wolff Károly vasárnap válaszolt Gömbösnek a „TESZ“-ben mondott beszédére

„A gettószellem ma is páholyban ül: egy oldalon megcsókolják Debrecenben, más oldalon csókra csábítják Budapesten!”

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga országos közgyűlést tartott a Mérnök- és Építészegylet nagytermében. Mintegy kétszázan jelentek meg a gyűlésen, amelynek elnöki székében Wolff Károly és Nádossy Imre közt Bernáth István, a Nemzeti Bank alelnöke foglalt helyet. Bernáth István elnöki megnyitójában arról beszélt, hogy a civilizáció világszerte hanyatlóban van és az egész művelt világot szegénység és elégedetlenség üli meg. A világ irányító tényezői közül hiányzik a lélek és bármit mondjanak a hitlerizmus kilengéseiről, amelyeket az idő úgyis lefarag és meggyógyít, tény hogy az a feltámadás, amelyet Németországban látunk, az erkölcsök javítását tűzte ki céljául. Az elnöki megnyitó után Radovich Lajos titkár felolvasta a liga évi beszámolóját, amely elmondja, hogy az elmúlt évben feltejesztésekben tiltakoztak a megismétlődő szépségki-

rályönválasztások és a debreceni halotthamvasztás ellen és követelték, hogy léptessen életbe a kormány erőlyes rendszabályokat a színházak ellen, amelyekben napról napra jolytik a házasság intézményének profanizálása. Ezután a liga vezére Wolff Károly, emelkedett szólásra és megnyárt beszédének elején Gömbös miniszterelnöknek a TESZ szombati nagygyűlésén elhangzott beszédével foglalkozott.

— Tegnap egy társadalmi szervezetben, amelynek szülőanyja nagyrészen mi vagyunk, — mondotta — nagyjelentőségű nyilatkozatok hangzottak el, amelyeket a realis értékelés jegyében óhajtok szóváteni. Mi vagyunk hivatalva arra, hogy ezekre a megnyilatkozásokra visszhangot adjunk. Az a tragédia, hogy a kilencvonzásalékos keresztény magyarság lelki egygyűűség-

Szombaton, április 29-én előszőr

Magdát kicsapják

Kádár Miklós vigjátéka

Turay Ida, Peéry Piroška, Páger, Apáthy, Soltész Annie, Buttykay Emmi, Simon Zsuzsa, Réthy Annie, Balla Zsuzsi, Bogndr Elek

Belvárosi Színház

ben szenvedve sohasem merete kimondani, hogy a keresztény nemzeti irányzat nem ünnepnap ajándék, hanem természetadta kötelesség.

Tragédiánk akkor kezdődött, amikor koldulni mentünk a nyugati demokrácia ingoványaira.

Itt nem gúgoghat a jazz, nem tombolhat az erotikus dekadencia, a romboló irodalmi szellem, mert ez a nemzet meg fogja védeni önmagát és családjait. Nem ímélkedhetik meg a nemzet tragédiája miatt, hogy az irányító lényezők gyávadsága meghunyászkodik a gettószellemmel szemben. Mi vallást sohasem bántunk, de küzdünk az ellen a gettószellem ellen, amely prepotens módon kipányolja hagyományainkat és színházakon és művészetben keresztül megrontja a családi életünket. A liberális politika pipogyrán gyáva volt a családjaikat megrontó szellemmel szemben. Volt idő, amikor a gettószellemnek való udvarlás volt az érvényesülés útja. A nemzet kiadta kezéből a sajtót, a pénzintézeteket — ez akar öncéltáság lenni! Látnom, hogy a gettószellem a maga vigorgoró szemtelenségében most is fölténgeskedik. Már megmondtam: vigyázzunk, mert ez reakció! szülhet!

Nem szeretném, ha azokat az eredményeket, amelyeket az evolúció is meghozhat, forrad-

Iom útján kellene megteremteln.

A gettószellem ma is páholytban ül: egy oldalon megcsókolják Debrecenben, más oldalon csókra csóbtják Budapesten. En pedig azt mondom, hogy mi az igazság! életünkkel is készek vagyunk bizonyítani és követelnünk, hogy társadalmi életünkben és állami életünkben egyaránt kifejezőre jusson. Ha valakinek opportunizmusa másit mond, az ne vülta kockázt arra, hogy ennek a nemzetnek élire álljon. A miniszterelnököt arra kérem, hogy a társadalmi munkánál ne a formákat keresse, hanem a mindennapok munkájában igyekezzék a programot érvényesíteni. Nem lehet leki-csinytelni a némciországi eseményeket.

Németország a maga alaposságával intézi a dolgot.

Új szelek fújnak, új erők érvényesülnek, kell, hogy a keresztény erkölcs és a kereszt nocsak az egyén életében, hanem a társadalomban, a törvényhozásban és a gazdasági életben minden vonatkozásban is parancsolólag érvényesüljön!

Wolff Károly beszéde után Balázi Antal, Csiky Károlyné, Topoczker Akosné, Schulek János, Gálcsy Árpád és Höpfner Guidó mondtak beszédeket.

Vasárnap dél óta Balatonboglár piacán áll Gaal Gaszton első ércszobra

Balatonboglár, április 23.

Gaal Gaszton első szobrát vasárnap délelben leplezték le Balatonbogláron. Innen indult el az utolsó két évized politikájába és a jövő történelmébe a magyar népek Nagyatádi után második legnagyobb vezére, Boglár piacáról szól első ércalakja néma ajakkal is hangosan magyar népehez.

Szerény szobor, mondhatnánk szerény, mint maga a magyar falu,

de nem volt-e Gaal Gaszton is maga a megtestesült szerénység! Mégis olyan megható és meleg hangulat ömlött el ezen a szép kegyelest ünnepen, amely méltó volt a megdicsőült vezérhez és a magyar faluhoz. A szobrot Balatonboglár népének kegyelele emelte közadakozásból Gaal Gasztonnak.

Leleplezésére eljött a Balaton környék egészen népe.

Eljött természetesen a független kisgazdapárt is. Kún Béla és Turchányi Egon képviselők és Símegi Vilmos vezetésével. A pályaudvaron Símegi Vilmos vezetésével várta a külföldiséget Balatonboglár közönsége. A szíves üdvözlő szavakat Kún Béla köszönte meg.

A leleplezési ünnepélyen, amelynek színhelyét nemes egyszerűséggel díszítette fel a falu népe, Símegi Vilmos, a község diszpolgára, a Balaton örök rajongója beszélt elsőnek. Elfogódottan, meghatottan szólt az ünnepi gyűlekezethez, mint idestova félszentele Gaal Gaszton temetésén, a község megdicsőült nagy fiának mélységes ragaszkodását az ősi balatoni rögöz méltatva. Az ünnepi szónok Turchányi Egon országgyűlési képviselő volt. Vázolta Gaal Gaszton pályafutását, mely a magyar nép szereteleének sugárított meg-aranyozva végződött. Megújította a pártnak Gaal Gaszton frissen hantolt sírja előtt tett fogadal-

Léggömb, repülőposta és bélyegkiállítás a Nemzetközi Vásáron

A világ bélyeggyűjtőinek szeme arra a nemzetközi bélyegkiállításra irányul, amely a Budapesti Nemzetközi Vásáron 100 világhírű bélyeggyűjtő és bélyegkereskedő részvételével fogynak megnyitni. Kiállítanak többek közt egy 1877-ből való egyennys Viktória-fejes angol bélyeget, amelyből csak négy példány van az egész világon, közülük egy az angol király gyűjteményében. Másik érdekesség: az a finet bélyegsorozat lesz, amelynek minden példányát D'Anunzio sajátkezűleg írta alá. Schmidt József híres belza és holland gyűjtője és Gróm János svájci gyűjtő lichtensteini bélyeggyűjteménye mellett a Zepplin első óceáni útján kibocsátott bélyegsorozatot is ki fogják állítani. A kiállítás tartama alatt a »Hungária» léggömb Pappé Ernagy vezetésével először fog Magyarországon postai szolgálatot teljesíteni. Budapest—Páris—Budapest relációban szintén lehetséges lesz majd a légi posta útján elő levelezőlapokat feladni, amelyek a 3500 kilométeres utat a postabélyegzők tanúsága szerint 24 óra alatt teszik meg.

Flüggönytartók rézből, önműködő, stor-rúd, vitrage-rúd, nagyválaszték, elsőrendű áru olcsón SEILLER VASÚZLET Budapest, József körút 49 — Tel.: 31-6-13

mát, hogy hű marad nagy vezérének elveikhez s hogy az ő szellemében fogja kivívni a magyar nép jogainak teljességét. A nagyhatalús beszéd közben az emlékműről lehullott a lepel. Lang Léonárd országgyűlési képviselő beszélt. A szobor-leleplezési ünnep a Himnusz hangjai mellett ért véget.

Pesti kis notesz

A Pesten tartózkodó Jakoncigá Guido, a 36 éves osztrák kereskedelemügyi miniszter, aki 1-es császárvadász volt, vasárnap délután teára hívta meg magához a Dunapalotába Pósten élő 1-ee császárvadász bajtársait. A dupla arany vilézési érmes házigaada (egy legénységi és egy tisztai arany vilézési érme van az osztrák kereskedelemügyi miniszternek) meghívásának üten tettek eleget — ennyi volt egyes császárvadász van ugyanis Budapesten —: Soós ezredes, az egyes császárvadászvezred volt parancsnoka, Kossuth Ferenc, Szurmaj Sándor veje, a Nemzeti Bank ügyésze. Móricz István, a Hittelbank tiktára, Szappanos József dr. ügyvéd és Irinyi Jenő, aki a miniszter kíséretében érkezett Bécsből Budapestre.

A Notesz egyik lelkes híve italkártyát szerkesztett és küldött be megféléssel együtt a mai Noteszbe, amelyet persze csak nevek nélkül és találos kérdésekként közölhetek. Tessék találgatni, hogy melyik ital kinek a kedvence itala? (Zárójelben könnyítések.)

- EXTRA DREI (Nem: dry, hanem: drei...)
CAPRI-TÖRKÖLY (emlékezzél a Capribeli pohár-csátára).
BOUFON ROTSHILD.
OEUFF CLIQUOT.
KONTY ALÁVALÓ.
BERLINER KINDL (Ez egy speciális sör, amit csak Berlinben lehet kapni).
RÓZSAHEGYALJAI IDEI TERMÉS.
RÓZSAHEGYALJAI SZAMORODNI.
PETROVODKA.
RINGATÓ.
CSÁJA.
EZERJÓ.

Szombaton dében újságot olvasva keresztfilmentem a piros lámpával lezart Nagymező uccán. A rendőr megállít, felmutat a lámpára s közli velem, hogy fel leszék írva. Rendben van, kihágást követtem el, tessék, állók rendelkezésre.

— Hogy hívják, — kérdi a rendőr.
— Megmondom a nevemet.
— Hol lakik?
— Azt is megmondom, — Mi a foglalkozás?
— Ez és ez — és menni akarok.
— Hohó, még ne tessék menni, még nem vagyunk készen — mondja a rendőr. »Hol született? Kérdöm tőle hogy ezenkívül is lesz-e még valamilyen kérdése hozzám. »Hogyan — mondja, — »shogy nő vagyok-e vagy nőlen, továbbá, hogy melyik anyaszentegyház kebelébe tartozom...» közben már gyűlekeztek köröm az emberek a kíváncsan méregettek végig, hogy vajjon milyen főbenjáró doliktumot követhettem el, hogy a szigorú biztos úr a plájbaszával írja befelé az egész curriculum vitámet abba az ő mindentitűdö noteszébe...

Szabhegyi Szanatórium (Subalpin 450 m) Klimatikus, diétás gyógyintézet Nyilvános étterem Legelőrangú francia és diétás konyha (cukor, vese stb. diéták)

Nem volna elég, ha az ember csak a nevét, foglalkozását és lakását mondandó be?

Megszóla a napokban egy ismert társaságbell úriasszony lakásán a telefon, interurbán kéri Ausztriából. A vonal másik végén a nemrég elhunyt híres berlini gyáros magyar özvegye jelentkezik, aki arra kérte a barátját, hogy magyar külügyminis-teri körökben hasson oda, hogy ő zavartalanul visszatérhessen berlini palotájába, amelyet éveik épített és rendezett be számára egy magyar iparművész, s amelynek még csak nemrégiben is az egész berlini társaságot foglalkoztató fényes ball adott Berlinben tartózkodó magyar közfunkcionáriusok és nejeik tiszteletére...

...Nincs hozzá semmi kommentár.

Mészáros Ervin, a Nemzeti Kaszinó népszerű »bajnok« halasztavat alapított a Blaha Lujza téren. A Nemzeti Színház előtt lévő kis parkban felfedezett ugyanis egy bazint s ebbe vásárolt a Vásárcsarnokban előbb egy pontyot, majd egy heracst. Minden délelben ebédet visz nekik s éjszaka is, mikor a kaszinóból hazatér, meglátogatja a halait. Azonkívül egy éjjeli ór személyében küllön halrészegét is rendszeresített a ponty és a heraca mellé, nehogy valami pernahajder éjszaka ellopja őket. (Noteszártafor telefontájkák a Notesznek, hogy a halakat vasárnap éjjel kilopták. Nem vicc!)

A Magyar Tudományos Akadémia április 30-án délelőtt 1/2-kor összes ülést tart, amelynek tárgya Albrecht királyi hercegnek, mint vendégnek előadása »A telepítés-ről.

Az új Gaál Franciska film, Nagy várakozás előzte meg első filmjének jelentős sikere után Gaál Franciska második filmjét, amelyet világfilmszenczióként harangoztak be a pesti publikumnak. Ebben van talán némi túlzás, egyrészt mert a film meséje bizony egy kisé sablonos, másrészt, mert a felvételek nem-hogy nem jók, de egyszerűen kriminálisak. A film bizonyos részén például, mint a tizenöt év előtti filmekben, mintha eső esne, szaggatott, homályos és fakó a kép, az ember csak néz hogy miféle primitív szalagot pergetnek le előtte! Na és a kép humora: hogy a halgatódzó inas becsik a rányított ajtón keresztül! Kotehje és hetvenes évek! Gaál Franciska maga nagyon kedves a filmen, különösen a Hőrbírgelrel való magyar duettjében, de egyébként őt is teljesen félrefotografáltak: majdnem azt mondanánk, hogy eleinte csak hosszas találgatás után lehet őt a filmen felismerni. A filmnek egyébként sikere van, de ha idegen színész nő játszaná, háromszor sem menne. Ez mutatja, hogy Magyarországon milyen nagy jövője volna a magyar filmgyártásnak!

Bardocz Árpád, a jökevény, tehetséges és művészkörökben oly népszerű festőművész az ősszel elbűsűzött pesti máterutótl és a Fészek Klubtól és Egy Pótomba tette át művészi működésének színterét. A Notesz most Alexandriából kapja annak a híret, hogy Bardocz Árpádot, mint egy nagy pályázat győztesét kell üdvözölni. Most épül Alexandriában egy óriási arab kórház, amelynek fantasztikus méretű tervei néhány hete a párizsi L'illustrationban jelentek meg. A kórház ügyvezető királyi termének falaira kilenc elképesztő méretű falfestményének megfestésére hirdettek pályázatot, amelyet Bardocz Árpád nyert meg. Bardocz sikere bizonyára nagy örömet kelt Bardocz pesti barátai körében...

(e.z.)

A békéscsabai vegykísérleti állomás megnyitása. Békéscsabáról jelentik: A békéscsabai városháza nagyteremben vasárnap adta át rendeltetésének ünnepeles keretek között Mayer János földművelésügyi államtitkár az ország második gabonakísérleti állomását. A díszközgyűlésen Jánossy Gyula polgármester a város, Márky Barna alispán a vármegye nevében mondott köszönetet a kormányának az állomás létesítéséért. Békéscsaba képviselője, Bud János nagyhatalús beszédben a terengződköhdös bevezetését és a földterherrendezés befejezését sürgette.

SZABAD ORVOSVÁLASZTÁS! BETEGSÉG ELLEN BIZTOSÍTSON AMO ANGLO-DANUBIAN LLOYD ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAL Budapest, V., Hald ucca 21

Áprilisi üdvözet a téli Londonból

London, április 21.

(A Reggel tudósítójától.)
Tavaszi helyett ma nagy-
pihés, fehér hófúvás sza-
kadott Londonra. A Bond
Street előkelő közönsége, a
keleti városrészek szegényei
s a nagyszámú angol rend-
őrök csodálkozva és jóked-
vűen fogadták a ritka ter-
mészeti tüneményt. *How
charming!* (elragadó!) mon-
dották egymásnak s örül-
tek, hogy ok van moso-
lygva egymásra köszönni.

44204

Oroszország lakosságának 85%-a földmű-
velő s ebből a százmillió tömegből a gépörül-
tek szeptája éhező rabszolgacsordát nevelt.
A kollektív farm teljesen csodát mondott. Sta-
lin ötórás beszédben védte a gépesített állam-
szocializmust a februári kongresszuson, Molot-
ov három óráig olvasta a statisztikákat, de a
kongresszus néma csöndben hallgatott... A gaz
felveri az orosz földeket, az állatok elhullottak,
a gabonakivót nem szolgáltatták be s az őszi
vetés elmaradt. A traktorállomásokra katoná-
ságot küldtek, a Kaukázusban kihirdették a
hadiállapotot s a rongyos kulákok ezreit hord-
ják a börtönökbe vagy a golyó elé. A Volga
vidékét, Ukrajnát és Nyugat-Szibériát a szó
szoros értelmében kirabolták a városi lakosság
érelmezésére s nincs tavaszi vetőmag. A szu-
ronyokat a falu melléke állították, a *Prawda*
tele van vad fenyegetésekkel a szabódló pa-
raszt ellen s azt ígéri, hogy kizomposítja a vá-
rosi lakosságot a termőföldek...

A kollektív farmokon 75 kopek a bér, de
15 rubel egy csirke. Százával ácsorognak az
emberek a városi boltok előtt, a fekete, csur-
gós kenyérré. *Megint kitört az utazási láz.*
Aki falun van, rohan a város felé, — a város-
ból a kiéhezett falvakba emigrálnak. A
lakosság évenként 3 millióval szaporodik, a
munkanélküliek száma év évről egy millió-
val nőtt. A szovjet urai vérebtorult szemekkel
keresik a bűnösöket s az idegeket összerop-
pantó belső feszültség miatt elefelejtik már a
világforradalmat. A komintern nagyot bu-
gott. A német eseményeket udvarias közön-
nyel nézik, a japán konfliktustól félnek s az
idegeneket kirúgják az állásokból. *Kun Bélát
és Rudnyánszkijt menesztették s a német elv-
társaknak megüzenték, hogy maradjanak ott-
hon.* Ebben az évben új tagokat nem vesznek
fel a kommunista pártba s Stalin megígérte
a belső tisztogatást is.

A nevelésügyi janicsárizmus nem terem-
tett kultúrát. A mechanika és a gép nem adott
lelket. A proletár megtartotta a láncát s a
paraszt elveszítette a kevés szabadságot.

Es most jön az új vihar s talán jön egy új
Muromi Ilja fehér lovon, fehér szívvél, felsza-
badítani szerencsétlen népet. Az orosz nép vár
valamire. A templomok zsúfolásig tele vannak
s megkoszosodtak a gyertyák a kazáni Szent
Szűz szomorú képe alatt...

Szovjetfelhők

Írta: RAJNISS FERENC

Vörös-Oroszország még sohasem volt lerom-
lottabb és betegebb állapotban mint ma! Az
európai hírszolgálat tíz évig hirdette a szovjet
közeli bukását, de ma hallgat; kiméli az érde-
kelt üzletemberek és bankárok megviselet ide-
geit... Tíz évig a felhők Oroszország felől
árnyékolták a nyugati országok társadalmi bé-
kéjét, — most otthon gyülekeznek sötét go-
molygással a Volga partjai, a végtelen búza-
termő síkok és a Kremel tornyai fölött: a vihar,
a vér és az éhínség esője a levegőben lóg.

A magyar közvélemény — érthető okok
miatt — sohasem tudta az orosz eseményeket
a hívós, érdektelen ember szemével figyelni.
A kommunizmus nekünk valami álló, kész, te-
zárt formát jelent, azt az egyetlen vörös szé-
gyenoszlopot, amelyhez szédülten hozzáütöd-
tünk. Az orosz szovjetben évszázados történe-
lem vajdika, amelyben a kommunista rendszer
csak átmeneti forma volt. A szegények és a
rongyosak hőseinek, Muromi Iljának ősi eposza,
Rettenetes Iván és Nagy Péter uralma, Puga-
csev felkelése, a dekabristák lázadása, a pravos-
zláv bölcselő látománya, a nagy orosz írók
kegyetlen lélekelemzése és a nyugati kultúra
beteges beáramlása együttesen termelték ki a
kétlaki orosz lelket, amely a jószág és a düh
szélsőségeiben a megbékülést keresi.

Az orosz vezérek és tömegek hitből hitbe,
fanatizmusból-fanatizmusba ájulnak. Az Isten,
a szlávság, a tömeg, a gép, a szabadság és a
diktatúra egyformán húzzák és lökik a dialek-
tikus orosz lelket. Lenin, az excellenciás úr
marxista fia hittel harcolt az alkotmányhoz
nemzetgyűlésért s hittel verette szét puskatus-
sal. Fanatikus dühvel támadta a »megalkuvó«
Troekijt és a »klerikális« Lunacsarszkijt s nép-
biztosokat csinált belőlük.

Mámoros hívó volt, amikor a Smolniban,
éjjeli tüzek fényénél kihirdette a kommunista
párt örök uralmát s keserű hívó volt, amikor
két év múlva kiordította az összorosz kongressz-
us gyűlésén, hogy rablókkel és tolvajokkal
van tele a párt. Az alvezérek, — akikről szó
volt — megtapsolták Lenint. Már nem lehetett
menekülni tőlük.

Ezek a fúrge, okos alvezérek uralkát ma
Oroszországot. A cári esinovník helyét el-
foglalta a vörös bürokrácia, a polipok rendje,
ahogy ezt az új besurranó osztályt Fjedor
Gladkov elnevezte. A világtörténelemben nincs
példa arra, hogy kis uralkodórét egy ha-
talmas birodalmat, a legellenlétebb gazdasági
formákon át bukás nélkül végigvezessen. Tíz
év alatt olyan boszorkányos gyorsasággal vál-
toztatták a formákat és az elveket, hogy a hi-
vatalos agitátoriskolából kikerült népszónokok
rendjét háromszor kellett megfizetni a gyors
lelézés és átlanulás érdekében.

Hol van már a régi kommunizmus? Hol
van a régi Nep? Hol a híres »trojka« uralma?
Bucharin, Radek, Sinovjev és Troekij eget-
verő népszerűsége? Stalin és a pártbürokrácia,
az ötéves terv leple alatt kiéptették a világ
legmerevebb államszocializmusát. A nép elbú-

völten bámulta a piatletka csodáit és ígéreiteit,
közben pedig szétterpeszkedett az új feudális
uralom s elbástyázta hadállásait az új törvény-
könyvek és rendeletek kötetei mögé.

Városok, eröművek, ipartelepek nőttek ki a
földből, a gyapot, gabona, olaj elkezdte euró-
pai diadalútját s a tőkés államok szakértői
megkövesedve nézték a statisztikai oszlopokban
sorakoztatott csodákat.

Pedig Oroszországban, a világ leggazdagabb
nyersanyagtermő államában semmi csoda nem
történt.

A kihasználatlan, elmaradt orosz gazda-
sági élet elkerülhetetlenül belenőtt az iparos-
dás korszakába s az új technika és a nemzet-
közi tapasztalatok alapján végigélt a viharos
expanszió korszakát. A kilencvenes és a kilenc-
száz évesekben Németország, Amerika és
Japán kapitalista uralom alatt sokkal viharo-
sabb és eredményesebb iparosodási korszakokat
éltek át, mint a mai Oroszország s erről mindenki
meggyőződhetik, aki nem sajnálja az időt a régi
statisztikák összehasonlítására. Csak az orosz
statisztikával kell csinálni banni, mert az ameri-
kai Lewis Lorwin kimutatta, hogy a hűsfo-
gyasztási szám adatok szerint, 1931-ben minden
orosz mindennap egy egész szarvasmarhát fo-
gyasztott el a reggelire. Lehet, hogy a kelletnél
nagyobb volt a hűsfogyasztás: Oroszországban
kihalóban van a ló és a szarvasmarha...

Teljesen megbízható hírek szerint, a gyors
ipari fejlődés holtpontra jutott, a gyári ter-
melés megakadt s megkezdődött a halálos harc
a — kenyérré.

A nyári hónapokban törvénykezési szünet és a törvényszékeken és járásbíróóságokon

Lázár igazságügyminiszter
nyilatkozik Laskay kiadatásáról

(A Reggel tudósítójától.) A bíróságok munká-
jának beosztásában változás készül. A tábla és a
Kúria nyári szünete szabályozva van, most pedig
arról van szó, hogy

a nyári hónapokban, előreláthatóan július
6-tól augusztus 20-ig, vagyis Szent István
napjáig terjedően, törvénykezési szünetet
rendeljenek el a törvényszékeknél és a
járásbíróóságoknál is.

Ez a szünet természetesen nem terjedne ki a leg-
sürgősebb ügyekre, mint például a váltóperekre,
a kiakollatási és az ügyvezető foglyos ügyek-
re. A törvénykezési szünet tervéről megkérdeztük

Lázár Andor igazságügyminisztert,

aki ezeket mondotta A Reggel-nek:

— Csakugyan foglalkozom az azzal a kérdéssel, hogy
országos törvénykezési szünetet rendeljünk el, de ennek
pontos idejéről még nem történt döntés. A soronkívül,
sürgősen elintézendő ügyek kategóriái a gyakorlatban
már teljesen kialakultak és ezekre a törvénykezési szü-
net nem terjedne ki.

Intencióm mindenesetre az, hogy a bíróságoknál
kifejezett szüneti idő legyen.

Ez csak ott nem lehetséges, ahol kevés a bíró és a sürgős
ügyek elintézése a meglevő bírókat teljesen igénybe-
veszi.

A beszélgetés ezután Laskay Dénes kiadatá-

Hotel Auguszt Abbazia

Már 11 P-ért teljes penzió, minden mellékköltséggel együtt. Lírát a központi iroda.
Auguszt cukrászda, Budapest, I., Krisztina tér 3. szerzi meg. Nemzeti Bank átján

sdra és letartóztatására terelődött.

— Örülök, — mondotta az igazságügyminiszter — hogy

Laskay kiadatásánál érvényesült a mi intenciónk.

Ez is és egyéb jelenségek is azt mutatják, hogy a kormány minden erejével azon van, bárhol jelentkezés is visszatér, a legteljesebb nyitvanosság előtt kövessék a megtorló intézkedések.

Az eltüntetett Fényes Elek ucca helyett új utat épített a nagybátony-újlaki téglagyárral a Közmunkatanács

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi járókelők, akiket a Remetehegy környékére csalt ki a tavaszas napfény, csodálkozza nézik a hatalmas kubikosmunka nyomait. Olyan a környék, — az évtizedek óta földült, elcsúfított agyagbánya! — mintha valaki újjá akarná építeni a lerontott, széjjelapottot hegyet... És majdnem így is van: a Közmunkatanács elrendelte, hogy a nagybátony-újlaki téglagyár az

eltüntetett Fényes Elek ucca folytatása-képpen új uccát építsen.

A Bécsi útról kiinduló Fényes Elek ucca ugyanis a közepétől kezdve egyszerűen — *elcsúfult!* Az újlaki téglagyár negyven év óta bányássza itt az agyagot. Tátongó, óriási szakadékká sebezte a Remetehegy oldalát, aminek a következménye hegycsúszamlás lett és a Fényes Elek ucca eltűnése a föld színéről. Akik évtizedek óta a Fényes Elek uccán keresztül jutottak le a Bécsi útra, most majdnem el vannak vágva a világtól: csak hosszú kerülővel érhetik el a Bécsi utat. Harcba szálltak ugyan a téglagyár ellen,

pörlekedtek, kérvényeztek, küldöttségbe jártak negyven év óta,

bizonyították, hogy a téglagyárnak semmiféle joga nem volt a Remetehegy elhordatni és az

uccákat elsüllyesztetni — mindez nem használt. Az újlaki téglagyár tovább bányászta a Remetehegyen az agyagot, iparvasutakat és csillepályákat épített és nem törődött azokkal, akik a Fényes Elek uccát reklamálták rajta. Most végre elrendelte a Közmunkatanács, hogy az eltüntetett Fényes Elek ucca helyett új utat építsen a téglagyár, a további hegyosuszamlás megakadályozására pedig

a Remetehegy nyugati lejtőjét fásítsa be.

A gyár megfellebbezte a Közmunkatanács határozatát, az utolsó fórumhoz, a belügyminiszterhez, de a munkát azért *sürgősen el kellett kezdenie*, mert a tanács határozata úgy szól, hogy fellebbezni csak bírkokon kívül lehet. Érdekes a határozatnak az a része is, amely *kötelezi a gyárat, hogy most utólag, évtizedek múltával vegye meg azt a területet, amelyen eddig jogtalanul bányászott, vagyis:*

vegye meg a Remetehegynek azt a részét, amelyet már régen elhordatott!

A Remetehegy környékének lakói négy évtizede folytatják ezt a harcot: *el Jankovich Sándor vezetésével, aki azonban már nem érthette meg a harc győzelmes kimenetelét, mert néhány héttel ezelőtt meghalt.*

Vasárnap értekezletet tartottak a zajos jelenetek közben bezárt, rendőrökkel őriztetett Kossuth Lajos uccai áruház hitelezői

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt mozgalmas hitelezői értekezlet volt: a rendőri beavatkozással bezárt Kossuth Lajos uccai 'Kossuth-áruház' hitelezői gyűlekeztek össze, hogy menték, ami menthető. A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete annak idején a Holzer-áruház helyiségeit bérletre ki, de nemskára *abbahagyta* üzemi üzemét és a hatalmas helyiségre 1934 augusztus 1-ig

albérltebe adta a Hegedűs és Társa cégnek.

Ez év február 28-án kötötték az albérleti szerződést, de Hegedűs és Társa már az első havi házbérel adósk maradtak. A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete ezek után úgy állapodott meg az új céggel, hogy

naponta fizetik a házbérelt.

a napi bevételből. De hasonlóan állapodott meg az új vállalkozás az áruháztelezőkkel is, akikről az eladandó árut *bizományba kapta*. Az utóbbi napokban sűrűn fordultak elő a Kossuth Lajos uccai fényes helyiségben zajos jelenetek, mert az áruháztelezők a pénzüket követelték, Hegedűs és Társa pedig nem tudott fizetni. Mult héten társaságuk jelentek meg az üzlet előtt és

a nagykereskedők el akarták vitetni

Hegedűs és Társától mindazt az árut, amit ők csak *bizományba adtak nekik*. Ekkor azonban megjelent a küszöbön a főbérlő és házbéreltelező: a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete. A szövetkezet nem engedte, hogy bármit elvigyjenek az üzletből, mert mindarra zálogjoga van, amit ott találhatók. A Köztisztviselők

rendőrt állítottak az ajtóba, hogy az árut el ne vigyék.

A husvétii ünnepek legnagyobb elvezetése

Tokajhegyaljai Bortermelők Pincszövetkezetének pirosszínű állami

ellenőrzőjeggel ellátott borai szolgáltatást — az itt tartózkodó idegenek ezrei zengték a fejedelmi ital dícséretét. Hétköznapjaiból állandó ünnepnapok válnak ha Ön is ezt fogyasztja.

Ügyeljen a pirosszínű állami ellenőrzőjegyre!

Vegyen még ma egy próbával a legközelebbi fűszeráruháznál

Hegedűsék pár nap múlva a zajos jelenetek hatása alatt bezárlák üzletüket. Ugyancsak a szövetkezet kérelmére jelent meg a bírósági végrehajtó és peesételte le az áruházat. A vasárnapi értekezleten, ahol az áruháztelezőket Havas Vilmos ügyvéd képviselte, a Köztisztviselők részéről Maggon Sándor ügyvéd ajánlatot tett a kereskedőknek. Azt ajánlotta, hogy

folytassák maguk az árusítást és fizessék ők a házbérelt.

Ha pedig erre nem hajlandók, valamilyen más formában vállalják el a házbéreltélés fizetését kötelezettségét. A szövetkezet ezzel szemben nem követeli a házbérelt az egész hátralévő bérleti időre, csak további hat hónapra. Az áruháztelezők tudomásul vették Maggon ügyvéd ajánlatát és a közeli napokban döntének arról.

Izgalom a MÁV tisztviselői között a karácsony óta késő címés jelleg adományozások miatt

(A Reggel tudósítójától.) Köztudomású, hogy a vasutaság előmeneteli viszonyai a legrosszabbak. Különösen a MÁV tisztviselői státusában hosszú évek óta teljes a mozdulatlanlás, ha olykor történik is elvétve egy-egy kinevezés vagy előléptetés az inkább protekció, mint a 8—12 év óta várakozók javára esik. Ez a szomorú helyzet eredményezte azt a mozgalmat, hogy

az állami tisztviselők részére rendszeresített cím- és jellegadományozás lehetőségét a MÁV a tisztviselők számára is engedélyezték.

Bár a MÁV igazgatósága sok jóakarattal és együttérzéssel karolta fel az ügyet, az akció sok nehézséggel ütközött a minisztériumban, amíg a vára-várt kormányrendelet kardosony táján a MÁV igazgatóságához mégis leérkezett. Az igazgatóság a rendelet vétele után nyomban mentette a javaslatát a kereskedelmi minisztériumnak.

Azóta közel öt hónap telt el, de az akták eltevedtek a minisztériumi bürokrácia útvesztőjében.

A MÁV tisztviselők körében nem értik mi késleltetheti ennek az ügynek az elintézését? Anyagi, pénzügyi okok semmiesetre sem, mert a cím- és jellegadományozások nem kerülnek az államnak pénzbe, tehát a takarékosági tilalomhoz nincs közük. Más kormányzati ágaknál rövid hetek alatt történik az ilyen aktáknak az elintézése, mint leg-

utóbb az igazságügyminisztériumban, ahol a bírák státusában hasonló intézkedések néhány hét alatt tettő alá kerültek. A Reggel értesülése szerint Lázár Miklós országgyűlési képviselő, a MÁV tisztviselőinek cím- és jellegadományozása tárgyában interpellációt jegyez be a kereskedelmi miniszterhez.

— Aml a Művészeti notesz-ből kifaradt! Az állatábrázolásnak modern festője eddig még nem volt. Most van! Őrsi Sándor, akinek egyéni lapja külön-külön e speciális műfajnak ékesnél-ékesebb bizonyítékai. Imádja a japánokat, az ő formanyelvükön beszél s az ő vonalaikkal, amelynek lényege a lehető legminimálisabbra stílizált egyszerűség. A *fata! művész további fejlődéséért sokat remélünk*. Vele együtt két hölgy mutatkozik be a Szépművészeti Kiállítások helyiségeiben. Az egyik Hajdú-Rasovszky Anna, aki meglep azzal, hogy mennyit tud és azzal, hogy mennyit nem tud. Mindkét megjelenésében rokonszenves. A másik Hoff-Katona Irén: miniatúrista. Munkái kedvesek, lehetőszerűek, finoman szellemesek. — b. j. —

Halló halló itt rádió A Reggel

SZIGETI
máj. 1-én **BEZÁR**
VALÓDI EZÜST
EKSZER, ÓRA
20% engedmény
Múzeum körút 31.

Köpadló-Csempe
Melocco Rt.
Nádor ucca 18. Telefon 242-14

Zongorák
csalás világmárkák

Közöttük keveset használt alkalmi darabok legszolidabbban vásárolhatóak és bérlelhetők

Keresztély hírneves zongorateremtőben V., Vilmos császár út 66. szám.

Műfog 4 P töméskezelések 3 P. Arany fog 18 P.
Dr. Hegedűs fog- és szakorvos, Erzsébet körút 12. I. em. Részletre is

1933 NYAR?
A VÁCI UCCAI
ICE BAR
fagyaltatja az egész városban
Nagyban is!
IV. Váci u. 21. 89-4-89.

Ujjfajragott és csizolt márványsírköveinkből még dúsz választék áll rendelkezésre
Szabó és Zanotti
X. Kőbányai út 43 b. Tel. 404-33
Villa Rosnegálló az Északi főműhelynél.

Résztvényeket, bármilyen értékű papírt, kénszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol **Barnabank**, V., Nádor ucca 26. Telefon: 213-16, 104-67.

Dr. Mitzger rendel
Andrássy út 51. szám (Óktogon)

Gőz-Víz-Armatúrák
logosabb árakon!
Schlesinger Hajos
Váci út 30. Tel. 90-9-27

TELKEK
Csáky és Koráli ucca sarkán 10—120 négyzetölgig, továbbá Besenyő ucca és Hun-aria közt sarkán 100-200 négyzetölgig azonnali építkezésre alkalmasak, **rendkívül olcsón** kaphatók. Bővebbet **Gábor Miklós** mérnök írodájában, Bálvány u. 3. Telefon: 82-2-13

KÜLFÖLDI ISKOLÁK NEVELŐINTÉZETEK PENZIÓK ÉS ÜDÜLŐHELYEK

Prospektusok és felvilágosítások A REGGEL kiadói hivatala útján is

Nevelőintézetek, iskolák:

Németország

Mädchen-Landerziehungsheim Schertlinhaus Augsburg mellett Südbayern
Alapítva 1895; 500 m m a t. sz. l.

6. oszt. leonum, háztartási és kertészeti iskola. Modern szabadiskola, telefontani alapon. Galádias. Nagyszériű kévés, nagy park.

WÜRZBURG, Borkardorstrasse 26
Kathol. Jugendheim der Salesianer Don Boscos
Iskolá tanítás Néyelvek, Zene, Sport Morsékelit arak. Prospektus.

Aldebrő, a boldog oázis a magyar nyomor sivatagában

Aldebrő, április 23.

(A Reggel tudósítójától.) Néhány ház összebújva a fehértoronyos templom körül. Csöndes kis falu, elrejtözve a Mátra végső nyúlványai között, szeliden hajló hegyoldalak lábánál. Amint az ember végigmegy a főútcán, minden szembejövő köszönti; a férfiak a kalapjukhoz nyúlnak és jónapot kívánnak, az asszonyok megbícsentik a fejüket a gyerekek megállnak és az iskolás éneklő hangon jelentkezik: — »Dicsőítsétek a Jézus Krisztust!« — »Mindörökké, ámen!« — közöngtet az ember végesvégig az utcán és elgondolkozik, hogy milyen tisztességtudó nép lakik itt Aldebrőn. Ezenkívül is nevezetes ez a falu. Pesten nem sokat tudnak róla, a környéken azonban mindenki ismeri Aldebrő híreit.

A község házával szemben nagy fehér házban székel a fogyasztási szövetkezet. Megalapítója Plósz István volt nemzetgyűlési képviselő. Ott lakik a főútcán, tornácos szép házban, három képfestett kőlépcső vezet föl a tornáchoz. Odabenn rövid zékében, fényesre subickolt csizmában falusi legény takarigat. Tudomásul veszi, hogy az edesapját keressük, azután előkerül Plósz István is. Szívesen megmutatja különböző alapításait, Aldebrő nevelőszárait, amelyek a község különleges helyzetét biztosítják a környéken.

Maga a fogyasztási szövetkezet nem különös nevezetesség, ilyen van már az országban jóformán minden községben. Talán csak azt érdemes megemlíteni, hogy itt kivétel nélkül, a községnek minden lakosa tagja a szövetkezetnek, a forgalma nemrégiben évi százezer pengő volt és még most is ötvenezer pengő körül van, az adminisztrációs kiadása pedig összesen évi háromszáz pengő. Következik a sorban a hitelszövetkezet, ugyancsak szereztek kereteket között, de nagy taglétszámmal. A harmadik a szeszfőzőszövetkezet, egészen modern berendezéssel. A cseplőgépszövetkezet két nagy cseplőgéppel dolgozik. Az egyik esztendőben a falu két végén kezdik a cseplést és járnak házról házra a falu közepéig, a másik esztendőben a közepén kezdik és onnan mennek kifelé. A gazdák csak az üzemköltséget fizetik meg, a munkaerőt ők maguk adják, szomszédok, rokonok, két-három családdal összeállva. Annnyit jelent ez, hogy évente megtakarítják termésüknek körülbelül tíz-százalékát, annnyival többet fizetnek másutt a cseplésért. Van azután Aldebrőn állatbiztosítási szövetkezet. Kétszáznyolcvan gazda egymást biztosítja ebben a szövetkezetben, ha valakinek elpusztul a tehene vagy a lova, mindenki befizet néhány fillért, pontosan megállapított arányban és a kórvallott gazdát új állathoz segítik. Most van alakulóban a tejszövetkezet, de még egy-két vállalkozást tervezetnek már az aldebrőiek.

Egészen különös az érzék az egymás segítése terén, mely az aldebrőieket jellemzi. Még feltűnőbb a fejlett gazdálkodás, amelynek nyomai alig leíteny nyomon találkozik az ember. Aldebrő határa nem egészen ezerötven hektáros föld, az aldebrőieknek azonban van földjük, több-kevesebb birtokuk még nyolc vagy tíz környékbeli község határában. Egérszóláton van négyszáz holdjuk, Kápolnán háromszáz, Véesen kétszáznegyven hold, Domozlón háromszáz hold, a szomszédos Tófaluban a határnak már körülbelül a harmadrésze az aldebrőieké. Vettek földet Kompoltán, Kerescseden s más községekben és mindenütt megismerjük a határban, hogy melyik búzatábla, vagy melyik kukoricaföld az aldebrőieké, mindenütt a legjobb, a legszebb. Olyan gazdálkodási reformok, amelyeket sokfelé évtizedeken át tartó propagandával sem lehet megvalósítani, itt hetek alatt átmennek a gyakorlatba. A tartászat, a műtrágyahasználat, a megfelelő mezőgazdasági gépek alkalmazása mind ellenállás nélkül, a nép természetes ösztönének megfelelőleg honosult meg itt. Csöndes, jóakarátú és világosfejű nép lakja ezt a községet, nagyon szép munkával teremtett magának anyagi jólétet a múltban és tartja még most is, igen nehéz körülmények között.

Német település Aldebrő, Mária Terézia korában telepített le itt Grassalkovich Antal herceg majna-frankfurti és elszászi németeket. Természetesen jobbágy sorban kerültek ide, minden termésük után dézsámát fizettek a földesúrnak. Ők honosították meg ezen a vidéken a dohánytermelést, majd a leggodonosabb szőlőművelést. A szabadságharc után felszabadultak a jobbágy-sorból, Grassalkovich herceg uradalma átálakult Károlyi-hibizománnyá, az aldebrői németek pedig tovább dolgoztak. Új és új nemesi birtokok vásároltak meg a környéken és azokat parcellázták maguk között, vagy becseselték a Károlyi grófokkal, a faluhoz közelebb eső földekre. Már vagy harminc esztendővel ezelőtt megkezdtek a termelő szövetkezetek létesítését, az elsők között

voltak ezen a téren az egész országban. Ma már alig akad ember a faluban, aki nemetül tudná visszaadni a német köszöntést. Tiszta magyar falu Aldebrő, csak a régi családnevek a Schumbergek, Steckerbachok, Schwetzerok és Plószok emlékeztetnek a régen elhagyott Németországra. A község, amelyet teremtettek és kifejlesztettek, valóban miniszert. Erdemes volna a Dunántúlról, a Nagy-Aljóltről, közeli és távolabbi vidékekről egy-egy kiránduló kisgazdacsoporthoz idehozni, hadd tanuljanak!

*

Aldebrő községnek egyetlen fillér adóssága sincs, a gazdák között is csak három-négyen akadnak, akik bankcseppel küszködnek. Ők azok, akik belekapcsolódtak a különböző kedvezményes akciókba azután jött a válság és most alig tudnak kigázolni a nagy adósságból. Legutóbb, amikor kidobolták a községben, hogy begyűjtési hiányok lehet igényelni, a rendelkezésre bocsátott összeg felére sem akadt jelentkező. Aldebrőn jóformán nincs adóhátréteg; a tavalyi adókvetés kilencvennégy százaléka folyt be, az adóvár részeket, végrehajtásokat csak hírből ismerik. A tanító, a jegyző, a pap manapság a legtöbb helyen csak hetekkel elege után jut hozzá a fizetéséhez. Aldebrőn minden községi alkalmazott elsőjén pontosan, fillérre megkapja a járandóságát. Köröskörül mindent elborítottak a válság hullámai, akármire jár az ember, mindenütt panaszokat hall, gonddal, elkéséredéssel, csüggedéssel talál-

Okos ember ügyel a védjegyre,

mert tudja, hogy csak a PALMA védjegy biztosítja a tőkletes PALMA minőséget és PALMA tartósságot

kozik. Aldebrő valóságos kis sziget ebben a tengerben! Kis zug, amely derekasan védelmezi magát és fenn tartja, ha nem is a régi jólétét, de legalább a gondtalanságát. Igyekszik alkalmazkodni a változott időkhöz, reformokkal kísérletezik, az öregek tanácsa szinte szabadlatlanul együtt van és tőri a fejét: mit kellene csinálni, hogyan kellene csinálni, hogy a községnek hasznára legyen. Aldebrő minden válságot ki fog bírni és túl fog élni változatlan erőben és ezért érdemes volna szétnézni a községben mindazoknak akik a magyar falusi nép sorsát irányítják és vezetik.

Ifj. Fazekas Mihály

Hat hónapra felfüggesztett a gyakorlattól egy balatonfüredi ügyvédet a kúria ügyvédi tanácsa

Dr. Asztalos Sándor, akit egyik kartársának megrágalmazása miatt 6 heti fogházra ítélték, kilépett az Ügyvédi Kamarából

Székesfehérvár, április 23.

(A Reggel tudósítójától.) A székesfehérvári ügyvédi kamara Dr. Asztalos Sándor balatonfüredi ügyvédet hat hónapra eltiltotta az ügyvédség gyakorlatától. Asztalosnak régebben a fővárosban volt ügyvédi irodája és mintegy négy évvel ezelőtt került a Dunántúlra, amikor átvette egy elhunyt balatonfüredi ügyvéd, dr. Aracsi Zoltán jömlenő irodáját. Alig jegyezték be Asztalos a székesfehérvári ügyvédi kamara tagjai közé,

a volt pesti ügyvéd ellen több fegyelmi panasz érkezett a kamarához, amely kisebb vétségek miatt ismételtlen dorgálásra ítélte.

Asztalos Sándor nemrégben egy polgári perben beadványt intézett a veszprémi törvényszékhez, amelyben perbeli ellenfelet, dr. Ország Pál balatonfüredi ügyvédet súlyos kezezelésekkel illette. Ország a beadvány tartalma miatt rágalmazás és becsületsértés címén tett feljelentést kollégája ellen és

a székesfehérvári járásbírósg rágalmazás vétsége miatt hatheti fogházra ítélte Asztalos Sándort.

A büntető ítéletet a törvényszék is helybenhagyta és az ügyvéd kénytelen volt kitűlni a fogház büntetést. Közben a törvényszék áttette az iratokat Asztalos fegyelmi hatóságához, a székesfehérvári ügyvédi kamarához, amely kiszabadulása után fegyelmi eljárást indított az ügyvéd ellen. A fegyelmi bíróság elnöke dr. Löwy Károly, a székesfehérvári ügyvédi kamara elnöke volt, a vádat dr. Vermes Mihály kamarai ügyész képviselte és a tárgyalás alapján

Asztalost egy hónapra felfüggesztették az ügyvédség gyakorlatától.

Az ítéletet a fegyelmi bíróság az Ügyvédi Rendtartás 69. §-ára alapította, amely arról az esetről intézkedik, ha az ügyvéd méltatlanná vált az ügyvédség bizalmára és tekintélyére. A kamara ügyésze súlyosbításért felbocsátta és a Kúria ügyvédi fegyelmi tanácsa fel is emelte a büntetést.

Asztalos Sándort hat hónapra függesztette fel az ügyvédség gyakorlatától.

Az ítéletet azonban nem lehetett közzétenni a hivatalos lapba, mert Asztalos a Kúria ítélete után kilépett a székesfehérvári ügyvédi kamarából és így az ellene hozott fegyelmi ítélet csak akkor lesz hatályos, ha ismét ügyvédi gyakorlatot akarna folytatni. A volt balatonfüredi ügyvéd egyébként néhány nappal ezelőtt megjelent a székesfehérvári ügyvédi kamara főtükérről és bejelentette hogy rehabilitációjára érdekében perének újrafelvételét fogja kérni.

Holnap folytatják Genfben a leszerelési konferenciát

Genf, április 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nagy sürgős-forgás van Genfben: a husvétii szünet után kedden ül össze újra a leszerelési konferencia. Mindenki tisztában van azzal, hogy néhány hónapon belül elől a konferencia sorsa, kompromisszum nem lehetséges, csak siker vagy bukás.

A husvétii szünet óta a helyzet lényegesen rosszabbodott.

Vasárnap a delegátusok nagyrésze megérkezett és Genf feléldet letargikus álmából. Az angol delegáció egyik legnagyobb szerepet játszó tagja a következőket mondotta A Reggel-nek:

— A leszerelési konferencia főbizottsága az angol miniszterelnök tervezetének tárgyalását most fogja folytatni. Azok, akik azt állítják, hogy a MacDonald-féle leszerelési tervezet a népszövetséget nem veszi figyelembe, a közvéleményt megérvetik. MacDonald a népszövetségen keresztül kívánja megvalósítani a leszerelést. A legnagyobb vita a biztonság kérdése körül fog kialakulni.

A konferencia sikere azon múlik, hogy a régi biztonsági tézisérlő a franciák le tudnak-e mondani, vagy sem?

Asszonyok börtönben

Paramount-világfilm

PALACE

Ma premier!

PALACE

HYPEROL
BACILLUSOK PUSZTÍTÓJA
HYPEROL
A SZÉNYVÉDELMI
HYPEROL
EGYKÉZSÉGENK MEGÓVÓJA
HYPEROL

HIREK

ÖNARCKÉP

Vincent van Gogh levele testvéréhez

«Oly szépen indult minden, drága testvér, Emlékszel a kis Vincentre, aki Az Isten egész kertjét le akarta Festeni. Olyan égő színeket És fényeket látott, hogy Tízian Elbujhatott volna mellette. Mint Adám, aki először látta meg E csodás festményét az Ismeretlen Nagy Alkotónak, úgy bámultam én E szép világot. Egy kicsit bolondnak Tartottak ezért őt, a többi ember, Akik bizony a nekik célszerű Dolgok után törtetnek és reám Azt mondták: Jobb volna valami Okos dolgoba fogni. No de engem Elkibáztott az Ismeretlen Mester És most egy kertben, amelyet talán A paradicsom ellentétéként Teremtett, bűnhődöm nagy vétkemért, Mert egyszerűen gazdagítani vágytam A világot és embert s úgy szerettem Az életet, ahogy a gyermekek. Mindig is nagy gyermek maradtam én Testvér, hiszen tudod, mert te szeretted S értetted engemet, elnéztél azt, Hogy boldoggá akartam tenni itt Mindenkit, aki él, míg tönkrementem. A legcsodálatosabb fényeket Akartam festeni és elborult Egész világom. No de én hiszem, Hogy valahol egyszer majd az leszek, Aki akartam lenni. Egyelőre Elszenvedem az életet. Csak azt Sajnálom, amit megfeshettem volna: A képeket. Egy egész végtelent. Szeged, 1933 április 22.

JUHÁSZ GYULA.

A Reggel minden új előfizetője

díjmentesen kapja meg Lázár Miklósnak, A Reggel főszerkesztőjének, gyönyörű háborús művét, «A magyar háborús» dedikált példányát, amelynek bolti ára 3 pengő.

Budapesti előfizetőinknek kihirdőszervezetünk hétfőn a legkorábbi reggeli órákban kikézesíti a lapot, vidékre az első hétfő hajnali vonatokkal küldjük meg A Reggel-t előfizetőinknek.

A REGGEL KEDVEZMÉNYES ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

Negyed évre P 2
Fél évre P 4
Egész évre P 8

Minél előbb értesítse A Reggel kiadóhivatalát (VI. Teréz körút 52) előfizetéséről, telefonon (278-82, 278-83), vagy levelezőlapon, hogy már a jövő hétfőn A Reggel-t kora reggel ágyban olvashassa...

— Nem változik az idő. A Meteorológiai Intézethez érkezett jelentések szerint: Közép-Európában az időjárás derültebbre fordult de még mindig hűvös és sok helyen éjjeli fagyok is voltak. A Dél-Olaszország felett megerősödött viharciklon hatására az Adrián heves bóra dühöng és a Balkán északi részére is kiterjedő esőzések vannak. Hazánknak kisebb oszapadékok csak a Dunántúlról és a Duna-Tisza-közérről jelentettek. Egyébként az esőzések vasárnap reggelre megszűntek. Tegnap a nappali felmelegedés 8-10 fokot ért el. Ma éjjel a hőmérséklet különösen a talaj mentén több helyen a fagyponthoz alá szállott. Vasárnap délelőtt a hőmérséklet 9 fok Celsius. Várható időjárás a következő 24 órára: Változó felhőzet. Kisebbség jobbra az ország déli részein. Lényegtelen hőváltások.

— Lázár Miklós előadása a közélet tisztaságáról. A Magyar Polgári Blokk szombat este nagyszámú közönség részvételével gyűlést tartott, amelyen Lázár Miklós országgyűlési képviselő tartott előadást a közélet tisztaságáról. Lázár Miklós fejtegetéseit, amelyeket mondatról mondatra a közönség tapsa szakított felbe, a Magyar Polgári Blokk nevében Nagy Lajos elnök mondott köszönetet.

— Postagalamb a főkapitányságon. Vasárnap délután a főkapitányság Zrinyi ucai kapujában posztoló rendőr hák szárnyasuhadt hallott a feje fölött. Feltekintett és észrevette, hogy ezüstszürke-galamb repült be az ódon épület kapujába. Széliden leszállott a szárnyas vendég és barátságosan rátelepedett a rendőr vállára. Rózsaszínű bal lábaokáján alumínium korika fényelt, amiből az őrszem azt következtette, hogy a főkapitányság vendége, postagalamb. Kívítte tehát a kapu elé és szárnyára bocsátotta, hogy elvégezhesse küldetését. A vasárnap látogató azonban nem engedte magát ilyen könnyen kiutasítani a főkapitányság házából, hanem visszarepült a kapu alá. A rendőr mit tehetett egyebet: kihívta társait, akik »bekísérték a galambot a központi ügyeletre, ahol szabályszerűen jelentették az ügyeletet vezető rendőrtanácsosnak az esetet. Azután szemügyre vették a kis vendéget és a bal lábán lévő alumínium karikában a következő bevést olvasták: »Nemesecz J., 1933.« Levelet, fontos hírt a postagalamb nem vitt. Mivel pedig nem tudtak vele mit kezdeni a főkapitányságon és élő lény létére nem helyezték el a taialt tárgyak között, rábízták egy derék rendőrré, aki átkísérte a postagalambállomásra.

— Vasárnap eltemették Rajna Ferencet. Vasárnap temették el a Kerepesi temetőben Rajna Ferencet, a kiváló színműrőt és színházi kritikusát. A temetésen az újságírás és a művésztársak sok kiválósága jelent meg. Ott volt többek között Rajna Ferenc 53 év előtti vartűzbajtársai közül Demény Károly nyugalmazott államtitkár. P. Holló István domonkorendi atya végzett a szertartást, majd Sebestyén Károly mondott gyászbeszédet a Jókai-lepellel borított koporsó előtt a Színházi Kritikusok Szindikátusa és a Pester Lloyd szerkesztősége nevében. Utána Sziklói János beszélt az összes újságíróintézmények nevében, meghatott szavakban emlékeztve az örökké deris kedélyű, hivatását és a művészetet rajongással szerető Rajna Ferencről. A gyászbeszéd elhangzása után a főváros díszsírlyányán tették örök nyugalomra Rajna Ferenc koporsóját.

— Tíz volt a miskolci színházban. Miskolcra jelentik: Vasárnap este tíz óráig ki a Nemzeti Színház diszletraktárában. A tízet a kivonult tüzoltóság percek alatt elolította. A tíz a délutáni előadást zavarta meg, de a közönség csak az előadás végén szerezte a tűzről tudomást. A tűz oka és a kár nagysága még ismeretlen.

— Öngyilkos nevelő. Krieghammer Johanna 32 éves nevelő Attila uca 19. alatt lévő alkalmaztatási helyén megmérgezte magát. Kórházba vitték.

— Adó- és vámemelésekre készül az angol pénzügyminiszter. Londonból jelenti A Reggel tudósítója: Neville Chamberlain pénzügyminiszter, aki a husvétii ünnepek alatt lazachorgászaton volt Skóciában, visszatért Londonba, ahol kedden mondja el nagy költségvetési beszédét a parlamentben. A vasárnap londoni lapok szerint az új költségvetés kiegyensúlyozása rendkívül nehéz és ezért a jövedelmi adó régió követelt csökkentésére nem lehet számítani. Annál több kilitás van különböző adó- és vámemelésekre.

— Agyonverte a feleségét, azután hasbaszúrta magát. Gyónkeről jelenti: Sárszentlőrincen Nagy István gazdasági család 71 éves feleségét álmában, négy fejecsapással megölte, késérel hasbaszúrta magát. A gyilkos aligha marad életben.

— Kényszerességben Reinhardt volt színháza. »Grosses Schauspielhaus«. Berlin színházi életének nagy szenációja van: a Grosses Schauspielhaus és a Theatertrübsengesellschaft rt., amelyek a horogkeresztes uralom előtt Reinhardt igazgatása alatt állottak, oly súlyos helyzetbe kerültek, hogy fizetési haladékok kérnek hitelezőiktől. A Grosses Schauspielhaus a reinhardt időkben, még az idej szezonban is Berlin egyik legjobban menő színháza volt: óriási sikert arattak a több mint egy éven át egyfolytában játszott »Fehér ló« című Charell-revüvel, az utána következő »Hoffman meséi«-vel pedig Berlinben eddig soha nem látott 200.000 márkás rekordkeresetet értek el. A vagyoni státus megállapítására a berlini kereskedelmi és iparkamara bizottságot küldött ki. Valószínű, hogy a kényszerességi eljárás meg fogják indítani mindkét vállalatnál, de a Grosses Schauspielhaus ügyének rendezésére már ebben a szezonban nem kerül a sor.

— A bajai iparstílet összetűzött az iparhatósági biztossal. Bajáról jelenti A Reggel tudósítója: A »Bajai Újság« legutóbb az iparstíletet közgyűléséről bírált tudósítást közzét. Miután a lap szerkesztője, dr. Mamusits József egyesszemin iparhatósági biztos, az iparstíletet előjárósága foglalkozott az cikkel és határozatot hozott, amely kimondja, hogy a sértő kritikát visszautasítja és nem tartja kívánatosnak a jövőben, hogy a »Bajai Újság« munkatársai az iparstíletben megjelenjenek. Egi Adám vállalkozó javaslatára az iparstílet felkérte a polgármestert, hogy Mamusits iparhatósági biztost vonja meg a megbízatást és új iparhatósági biztost küldjön ki.

— Házasság. Jónás Lajos, az ismert újságíró és íróer vasárnap délelőtti házasságot kötött Bruck Valériával.

— Olesó drótkerítés. Stadler-gyár, Teréz körút 48.

* Asszonyok — bűrtömben. A Palacban kerül színe az az igazlmas bűnyű történet, amely a Sing-Sing fegyház női osztályának és az odaköltő nőnek szerelmi életét fedi fel. A nő főszereplő Sylvia Sidney, egy újonnan felfedezett tüntetőnő jászna, aki ezzel a szerepével máris Amerika arivált sztárjának közé tuott be.

— Budapestben keresnek egy brünni rablógyilkost. Vasárnap a brünni rendőrigazgatóság gyűlésen kérte a budapesti főkapitányságot, hogy nyomozzon Kubik Mátyás után, aki két nappal ezelőtt megfojtotta és kirabolta Fuchs Franciska 76 éves magánzónót.

— Alvári Lőrinc nagy sikerrel mutatkozott be az Aida vasárnap előadásán. Fiatal, tehetséges művész énekelte vasárnap Ramphis főpap szerepét: Alvári Lőrinc, aki Berlinben és Milánóban nyerte kiképzését, A kitűnő iskola meglátjuk az értékes hanganyagú basszista énekmodorán. Tímörfnyű, érces orgánuma minden fekvésben egyenletes, előadása vonzó, Játéka stílusos. Figyelemreméltó, tiszta szövegkiejtése. A ba mutatkozást meleg siker kísérte. Ugyancsak jókéséségű énekesnőnek bizonyult Tutsok Piroksa. Medek Anna tanítványa. Különösen szép magyarságával, a zenei öszönével érdemelte ki a közönség tapsait.

— Tutankamen sírjának felfedezője felkutatta Nagy Sándor sírját. Londonból jelenti: Howard Carter, Tutankamen sírjának felfedezője, kijelentette, hogy 60.000 fontot gyűjt Nagy Sándor sírjának felkutatására, amely szilárd meggyőződése szerint csak Alexandriában vagy környékén lehet. A sír minden valóságosságát színtes kétféle készült műtárgyat tartalmaz s felfedezése régészeti és műtörténeti szempontból ei fogja komolytörténeti Tutankamen sírjának feltárását. Nincs azonban kizárva, hogy a sírt tenger borította el s ezért kutatásai során búvárkészüléket is fog használni.

— A középiskolák fotókiállítása a tavaszmezőúcei gimnáziumban. Vasárnap nyílt meg a tavaszmezőúcei Zrinyi Miklós gimnáziumában a tankerületi fotókiállítás, — az első fényképtárlat, amelyet az összes budapesti középiskolák közösen rendeztek. A kiállítást Lengyel Miklós igazgató nyitotta meg, majd Göbel György a növendékek nevében ezüstszerelet nyújtott át Torday Lajos tanárnak, a tárlat rendezőjének. A kiállításon mintegy 450 fotográfia szerepelt. Az egyéni fotóverseny eredménye a következő: 1. Varga Kálmán (Berzsenyi rg.), 2. Vajda János (Mátyás rg.), 3. Schiller Ferenc (Zrinyi g.), 4. Göbel György (Zrinyi g.), 5. Nagy Tivadár (Verbőczy rg.). Az iskolai csapatverseny eredménye: 1. Zrinyi g. 247 pont, 2. Verbőczy rg. 169 pont, 3. Mátyás rg. 120 pont.

— Gombokat és cipőnyelvet nyelt egy letartóztatott ember a főkapitányságon. Vasárnap délután különböző lopások gyanúja miatt letartóztatták a főkapitányságon Német Sándor 30 éves műszaki rajzoló. Szokás szerint elvették a cipőzsinórt és a nadrágszíjat, mert ezt az övönlézkeket minden új foglollyal szemben alkalmazták, nehogy a letartóztatás izgatott hangulatában öngyilkosságot követhessen el. Német azonban helytelt nadrágjának hat gombját, kiscsakította cipője bonyelvet és mindezeket — lenyelte. A rendőrök az öngyilkosjelölt jajtátságára lettek figyelmesek, mentőket hívtak, akik kórházba szállították Német Sándort.

— Betörők egy cipőraktárban. Vasárnapra virradó éjszaka betörők foszták ki a Kardos és Társa cég Garay uca 27. szám alatti cipőraktárát.

— Az álláshalmozások megszüntetését legközelebb tárgyalja a 33-as bizottság. Az országos bizottság ma délelőtti ülésén az élesztőadóról, a mezőgazdasági kamatsegélyekről és a vállalatok ellenőrzéséről szóló rendeletek szerepelnek. A Reggel értesülése szerint az álláshalmozások megszüntetéséről szóló, hosszú évek óta sürgetett rendelettervezet a 33-as bizottság legközelebbi ülése elé kerül.

— Elűtött az autó egy váglyázatlan fiatalembert. Vasárnap délután kirándulásról tért haza saját autóján Bergmann Ernő bankhivatalnok, aki a Pannónia uca 18. alatt lakik. A Bécsi úton, közel az ürömi vámbhoz, vidéki autóbussz vesztegelt, amelynek néhány utasa kiszállt. Egyikük, Vajda József 25 éves úrúmi lakos az autóbussz mögöl az út közpze felé tuott, mire Bergmann autója elűtötte. Lábterréssel vitték kórházba.

— Az új zempléni főispánt e hó 28-án itkalták be. Sátoraljánahelyről jelenti: Bernáth Aladar alispán e hó 28-ára hivta össze a vármegye rendkivüli törvényhatósági közgyűlést, amelyen leveldi dr. Kozma Györgyöt beiktatták Zempléni főispáni székebe.

— Dr. Kun Andor: Úttörők. A magyar történetírás elhanyagolta a gazdaságtörténelmet. Dr. Kun Andor most megjelent Úttörők című köteté felvonultatja az olvasó előtt a múlt század nagy gazdasági úttörőit. Úgy azonban, hogy megírja egész szakmai történetét. — a magyar biztosítás, bankélet, kereskedelem, ipar, a tőzsdé és a kamara alapítási történetét — hol a Fáy Andrásról, Ganz Abrahámról, Valerósról, Malinuszról, Weisz Manfrédrol stb. fejezetekben. Igen érdekes a Wekerle Sándorról és Lukács Lászlórol szóló tanulmány. Popovits Sándor fejezete fölöllel a pénz regejéit forint korától pengő koráig. Csupa igazlmasan érdekes, meglepő adadot ter élénk Kun pompás könyve. Harkányi Frigyes korától — az abszolutizmus gazdasági életétől — Kornfelden, az állam bankjárny keresztül — Eber Antalig, aki az első nagy teleptéseket szervezte — Hadik János grófig, aki a kiszáradt és kispárosok hitelügyének apostola. A könyv él és dr. Kósa Miklós írt előszót.

— Ignóus »Magyar szocializmusa« címmel előadást tart holnap este 7-kor a Cobden Szövetségben.

Dreher
Vendégvárosi kéksz

Írók beszélnek

Földi Mihály

Az ifjúság problémája megoldható, ha azszal az idealizmussal közelünk az ifjúsághoz, amellyel ő jön mifelénk.

Budapest, 1933. április 22.

Földi Mihály

A legöregebb magyar napilapnak, a *Pesti Napló*-nak szerkesztője, mely most 84 éves. De 75 volt, mikor gondjaira bízta a 5 mindössze 28. Egyszerű a számitás: 47 esztendő volt közöttük a különbség, mégis jól ütött be a házasság. Földi Mihály most 38 éves s tegnap óta dupla szerkesztő: a *Pesti Napló* mellett szerkesztje a *Magyarország*-nak is.

Földi Mihály

Magas, jól ápolat fiatalember áll előttünk olyan környezetben, mely szinte páriziak az izléstől s a tisztaságtól. Akárcsak ő. Nem választékos: korrekt. Nincs egy rendetlen hajszála, egy meggondolatlan mozdulata. Sorvezetője: a rend. Ez a rend nem ismer sehol és semmiben véletlent. Ott bujkál az a hamutalák és kirakott pipék között éppúgy, mint nyakkendőjének csokrában. Az ember szinte vágy-nak összedobálni ezt a nagy rendet egy kevésbé, csak éppen hogy...

Egy kicsit a rendtelenségért magáért.

*

— Bizonyos szerencsés körülmények találkozás folytán az ifjúság nem volt akadály az életben — kezdi mondanivalóit a szerencse fia.

Aztán így folytatja:

— 1920-ban felkerestem Miklós Andort, mint az *Est* szerkesztőjét azzal, hogy lapjánál dolgozni szeretnék. Azonnal munkatársai sorába iktatott. Négy évig dolgoztam lapjainál, írtam szín-házakról, tárlatokról. Ezt azonban abbahagytam, mert utolsó csepp véremig epikusnak éreztem magam. Aztán a *Pesti Napló* szerkesztője lettem.

Ez ifjúság, S az ifjúság?

— Fájdalom, a mai magyar ifjúság rendkívül nehezen, sőt alig tud bevonulni az életbe. (Az öregek szintén nem. De maradjunk csak a fiataloknál, akik már szintén öregek.)

— A magyar ifjúságot végtelenül szeretem. Szeretem elsősorban azért, mert alkalmam van egészen közelről látni, megismerni. A mai ifjúság sok tekintetben különbözik a régitől: a régi jó-módú és dekadens kornak az ifjúsága volt, a mai a hét szűk esztendővel, készültéssel...

...szívóssággal...

... úgy van: szívóssággal és idealizmussal áll a magyar élet kapui előtt...

Tessék folytatni!

— Ennek az ifjúságnak kezében van Magyarország jövője. Az az érzésem, hogy az ifjúságnak minden másnál fontosabb kérdésével eddig nem foglalkoztak elég komolyan.

— Tessék csak folytatni.

— Az ifjúság problémája megoldásra vár és megoldható. *Megoldható akkor, ha azszal az idealizmussal közelünk az ifjúsághoz, amellyel ő jön mifelénk...*

De: hol lakik mifelénk az a bizonyos idealizmus?

*

Lendülete jön.

— Amióta szerkesztő vagyok, oly fejezetek futottak át rajtam a világ történetéből, amelyek, hogy háborús nyelven szóljak, duplán számitanak: egy szerkesztője szoba ma összehasonlíthatatlanul más valami, mint a régi volt. Felvonnott minden, ami egyéni- és közérdek; feltárul minden seb és őszintén nyilvánul meg minden hiúság és minden őszinte jóakarát.

Mintha szerkesztője. Számára az egész élet egy nagy újság, ami holnap megjelenik, de előzőleg betárolt.

— Évek múltán és az évek súlyosodásával ez a hely is egyre súlyosabbá vált. Látni kell a te-hetséget, amelyet a magyar föld szakadatlanul teremt és a szerkesztője asztal elé vet, hogy annak segítségével szőhöz jusson... A legborzasztóbb, ha nem tudunk segíteni. Legyőzhetetlen okok ezek.

A szája szélén még alakulnak a formát kereső gondolatok, de... de csak ennyit mond.

*

Diplomás orvos.

— De sohasem praktizáltam — mondja. — Azaz, mint szigorló orvos, a háborúban... a montenegrói határon, Mitrovicában. Ez volt orvosi gyakorlatom legérdekesebb esete. Mikor odaértünk, kiderült, hogy az egész vidék tele van kiütéses tifusszal...

— Tífusszal — jegyzem fel.

Egyszerre orvos lesz.

— Nem kérem: az más. A kiütéses tifusz... — magyarul, de megkérem, inkább menjünk vissza Mitrovicába.

— Parancsra ott kellett maradnunk hat hétig szakadatlanul. Mohamedánok és derviszek között éltünk itt, teljesen elvágyva a világtól. Egyszer egy istentiszteleten vettem részt, ezt meg is írtam egy novellában...

Gondolkozik a novella címén, de nem jut eszébe.

— Szóval: ennek a szertartásnak az ősisége, különösen egy kisfiú vallásos szereplése felejthetetlen marad számomra.

Táncomozdatokat tesz.

— Így táncolt a kisfiú. Mert az ő szertartásuk tele van táncal. Egyszerre egy mohamedán pap ment hozzá és tánc közben, hosszú tüvel, át-szurta a kisfiú arcát...

Leszúpedit egy öblös fotójebe.

— Ekkor odaérkezett a ragály leküzdése céljából egy német professzor. Ezen a professzoron keresztül éreztem plasztikus összetalálkozását a civilizációnak egy primitív világgal...

Még hozzá teszi:

— A német professzor a helyszínen meghalt.

*

Egyik regénye követi a másikat. Eddig 15 könyve jelent meg. *„Tíz, vagy tizenöt”*. Nem tudja biztosan. Egyik könyvének hátlapján megolvassa: *„Körülbelül tizenöt”*. Csak tegnap fejezte be a legutolsót a *Pesti Napló* hasábjain s másnap már könyvként szórta azt az Athenaeum... Ez igen. Ez ifjúság!

(Kopogjunk le. S állapítsuk meg: a mai ifjúság valóban sok tekintetben különbözik a régitől...)

Legnagyobb sikere a *Kádár Anna lelkének* volt, az *Isten országa felé* is jól bevált. *A meztelen ember* sem panaszkozhatik. Ez egy ifjúság!

Ezt mondja:

— Ezekben a regényekben egy új regényformát, egy új irodalmi szemléletet igyekszem teremteni, aminek a lényegét abban fejezhetem ki, hogy formai szempontból szakit a naturalizmussal, tartalmilag a materializmussal. A festszet és a zene ezeket a formai és tartalmi felszabadulásokat az utolsó két évtizedben már elvégezték — ezt kívánom ehhez még megjegyezni.

Összeszedem jegyzeteimet.

Az előszobában egy urasági inas áll s miközben ajtókat nyit, majdnem a földig hajol.

Bállnt Jenő.

— Ma kezdődik a brünni kaszárnyát megostromló cseh fasiszták bünyűjének főtárgyalása. Prágából jelenti *A Reggel* tudósítója: Január végén hatvan felfegyverzett fasiszta, — amint erről *A Reggel* részletesen beszámolt — megrohanta a brünn-simici kaszárnyát, lefegyverezte az őrséget és a rendőrség csak nagynehezen tudta őket letartóztatni. A kaszárnya elfoglalásának elője az volt, hogy Brünnből kiindulva fasiszta pucosot csináltak és kezükbe kerítették a kormányhatalmat. A brünni törvényszék hétfőn kezdi meg a lázadási bűnpert tárgyalását, amely előreláthatólag hetekig fog tartani.

— Eltűnt pénzügyi fővigyázó. Vasárnap délelőtt bejelentették a főkapitányságon, hogy Zboray Sándor m. kir. pénzügyi fővigyázó, Margit körül 58. alatti lakásáról eltűnt.

— Dr. Pausz Sándor operatőr-nőorvos, a Szeretőkórház és Charité-Poliklinika főorvosa lakását és rendelőjét VI. Dehly uca 27. szám alá helyezte át. Telefon: 269-48. sz.

— Ifj. dr. Balázs Deszö a Kátórák ember: előadását f. hó 24-én az Úgyvédi Körben nem tartja meg.

— Zongorát csakis ott vásároljunk, ahol megbízható garanciát kapunk. Keresztély hírneves zongoratermel Budapest, Vilmos császárt út 66.

— Ha jól és olcsón akar öltözködni, forduljon a »Divat úri-szabóházhoz«. Erzsébet körül 1. sz. I. em. Finom szövetekből készit rendezésre mérték után többszöri próbával elegáns férfiföltöny 50 pengőért. Minden darab a cégfőnök ellenőrzése mellett készül, a legkövetkezőbb kiállításban. E megállapítást aláírja bárki, aki a fenti cégnél előzőlt kénytelen volt visszavonulni a társadalmi szerepléstől és ez kézzel az öngyilkosságra.

— Főbelfőtte magát a Hangya-szövetség mező-túri igazgatója. Mezőtúrról jelentik: Zakár Jenő volt földbirtokos, Hangya-szövetkezeti igazgató, lakásán főbelfőtte magát és azonnal meghalt. Leányaihoz és Belcsky Kálmán rendőrtanácsoshoz bícsüleveleket intézett. Az igazgató megírja a levelekben, hogy családi bajai miatt évekel ezelőt kénytelen volt visszavonulni a társadalmi szerepléstől és ez kézzel az öngyilkosságra.

— Pallavicini őgróf beszélt a Katolikus Népszövetség dombóvári nagygyűlésén. Dombóvárról jelentik: A Katolikus Népszövetség vasárnap több mint kétezer főnyi közönség előtt nagygyűlést tartott. Pallavicini György őgróf a régi katolikus alapokra való visszaterést, Ötvös Lajos az egyetemes összefogást, Kócsán Károly a katolikus családi élet tisztaságát hirdette.

— A képviselőház költségvetési vitájában Bethlen István gróffal az élen résztvesznek a volt Bethlen-kormány tagjai is. A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalásával folytatja munkáját, amely a hét végére befejeződik. Jövő kedden a husvéti vakációját befejező képviselőház elé kerül a pénzügyi költségvetés munkájáról szóló jelentés és a sürgősség kimondása után jövő szerdán megkezdődik a plénum költségvetési vitája. Ennek érdekességét növeli az is, hogy Bethlen István gróffal az élen résztvesznek benne a volt Bethlen-kormány tagjai is.

— Erköltelen merénylet után összerúkkáltak egy lányt az országúton. Bajáról jelenti *A Reggel* tudósítója: Juhász Kekes Ilona kelebiai lány ellen merényletet követett el az országúton Korbely János tompai gazdálkodó. Amikor a lány a távozó férfit feljelentéssel fenyegette, Korbely visszatért és fején, arcán, szívetáján összerúkkálta a lányt. Juhász Kekes Ilona valamása alapján a csendőrség letartóztatta a fiatalembert és a bajai ügyészség fogházába szállította.

— Magyar futók indulnak Zita királynőhoz. Székesfehérvárról jelenti *A Reggel* tudósítója: Lovas Antal, az ismertevű futóainak vasárnap megjelent Csurgón a Steenokerscellből nemrég hazatért Károlyi József grófnál, és megbeszélte vele annak a nagyszabású európai futóversenynek a tervét, amelynek során a magyar futók Zita királynőnél és Ottó királyfival akarnak tiszteelni.

— Rákóczy Imre — miniszteri tanácsos. Gímblös Gyula az elmúlt héten Rákóczy Imre osztálytanácsost, a miniszterelnökségi sajtóosztály helyettes vezetőjét miniszteri tanácsosnak nevezte ki. Ez az előtértes új sajtó, mint politikai körökben osztatlan örömet és meglepődést keltett. Rákóczy Imre oly nehéz és felelősségteljes működési köröt hosszú évek óta példatadó lelkiismeretességgel, kivételes tehetséggel, nagy tudással és hozzáértéssel látja el és azzal az elfogultatlansággal, igazságszeretettel és tapintattal, amellyel minden becsületos magyar tollforgató tiszteletét és elismerését már régen kiérdemelte. A miniszterelnök, Antal István sajtófőnök előterjesztésére, azt a tisztviselőt léptette elő, akinek rangját nem a hivatalos lap, hanem az egyénisége, képessége és rátermettsége adja meg. Az új stílus itt a régi stílusnak egy régi mulasztását tette jóvá... — A miniszterelnökség két másik derék, talantumos, közbeesülése, kivétező tisztviselőjét: Párisi Ödönt és Dulán Eleket miniszteri osztálytanácsossá neveztek ki.

— Tizezpergőcs betörés Pestszentlőrincen. Neuchenbauer Konrád műszaki kereskedő pestszentlőrincen lakását, mialatt a család az udvar felőli szobában vacsorázott, teljesen kifosztották. A kár tizezer pengő. A rendőrség megállapította, hogy a tettesek már hetek óta fosztogatják a község lakót.

— E hét végén jelenik meg az új tejrrendelet. A kormány felhatalozta reggeli lapja közli az új tejrrendeletet. Illetékes helyen ezzel szemben megállapítják, hogy itt egyelőre még csak rendelettervezetről van szó, amelynek számos rendelkezése, különösen az érdekeltek körében, nagy aggodalmat keltett. Ilyen körülmények között a kormány illetékes tényleg meg e héten is behatoló tandokozásokat folytatnak a tejrrendelet ügyében és a tervezeten több módosítás várható. E hét végére elkészül a végleges szöveg és a rendelet nyomában életbe lép.

— Örüljünk a tavasznak és fűvözöljünk mosolyogva virágait; nyugodtan tehetjük, nem kell szegyeintünk a fogsorunkat, hiszen Diana fogkrémet használunk. Egy tubus ára 48 fillér.

Kulcsár és Huppert a finom ruhák tisztítója

Lovaregyleti versenyek

Adagio könnyen nyakhosszal nyerte a Káposztásmegyeri díjat Már enyém ellen

(A Reggel tudósítójától.) A változatosan felsorakozó versenyek középpontjában, a nehéz

Káposztásmegyeri díj

állott. A hosszú egyenesen futott versenyre öt lovat nyergeltek föl. A bizalom félnék tapogatózás után a nagy klasszist képviselő Adagio-ban összpontosult. Adagio mellőnk is bizonyult erre a bizalomra. A vezető Már enyémet és Páldást a cél előtt szánéttérrel beírta s itt már lovasa hidegvérén mult, hogy milyen stílusban utasítja vissza ellenfelei támadását. Örömmel jegyezzük föl, hogy a balszerencsétől az utóbbi időkben üldözött Esch briliánsan lovagolta Adagiót s midőssze nyakhosszal, de abszolút fölényrel győzött. Vasárnap általában a fogadott lovak győztek.

Részletes eredmény:

I. Erdi díj, 3000 P. Táv. 1600 m. 1. Szép Annyal (5) Vass, 2. Marocco (1/4), 3. Csak előre (7/10 r.) 3/4 h., 3 h. Idő: 1.44 1/2. Tot.: 10:31. Befutó: 10:67.

II. Handicap, 2500 P. Táv. 2000 m. 1. Pálinka (3) Gutai, 2. Ducky (3), 3. Csatlós (10). Im.: Arató, Corvinus, Alvinez, Beauvillage, Takarodó, Fuvolás. 1/2 h., 3/4 h. Idő: 2:14 2/5. Tot.: 10:41, 18, 21, 40.

III. Káposztásmegyeri díj, 6000 P. Táv. 1300 m. 1. Adagio (9/10 r.) Esch, 2. Már enyém (2), 3. Thank you (6). Im.: Páldás, Kapitány, Nyakh., nyakh. Idő: 1:21 2/5. Tot.: 10:29, 17, 15.

IV. Előadóverseny, 1500 P. Táv. 1300 m. 1. Habari (9/10 r.) Gutai, 2. Rabló (4). Im.: Africanus, 3/4 h., 1 1/2 h. Idő: 1:23 2/5. Tot.: 10:14. Befutó: 10:47.

V. Welter handicap, 2000 P. Táv. 1100 m. 1. Urfi (1/4) Balog, 2. Búzavirág (6), 3. Világos (16). Im.: Mai nap, Bona, Zsivány, Szászorszép, Szilaj, Mint a madár, Galiba, Atropos. 1/2 h., 1 1/2 h. Idő: 1:09 1/5. Tot.: 10:25, 15, 27, 64.

VI. Háromévesek handicapja, 2000 P. Táv. 1600 m. 1. Budár (10) Wolbert, 2. Grumpy (2), 3. Rih (1/2). Im.: Üstökös, Kolchis, Samaki, Csempész, Coruna, Hornies, Asra. Fejh. fejh. Idő: 1:45 2/5. Tot.: 10:70, 19, 16.

Kötőfogadás: II. V. futam. Pálinka—Urfi 10:107.

Bécsi lóversenyek

Bestyén Anita lova: Hulán nyerte a Fenék Rennent

Bécs, április 23.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap az osztárak versenyüzen egy tekintélyes multra viselkedetű versenyére, a

Fenék Rennen

került a sor. Az egykori derbynő Phönix az ötös mezőnyben ismét esődtét mondott, a versenyt a 4 éves Hulán nyerte, a fogadóskoban másodsorban támogatott, Brisk ellen.

Részletes eredmény:

I. Tiarar-Rennen. 1500 S. 1600 m. 1. Bolka (6), 2. Raló (9/10). Im.: Szigetvár, Michele, Kinoprinz. Tot.: 10:50, 15, 15.

II. Prämien-Handicap. 1200 S. 1200 m. 1. Rumba (2 1/2), 2. Happy horse (5), 3. Eiswind (1 1/2). Im.: Herba, Suzy, Türelm Ecarté. Tot.: 10:25, 12, 15, 11.

III. Sorrento-Handicap. 1500 S. 1300 m. 1. Grey Hope (1 1/2), 2. holtversenyben Cascade (8) és Salanbo (16). Im.: Feirefiz, Mágna, Vaterland, Buccola. Tot.: 10:25, 15, 23, 43.

IV. Fenék Rennen. 3000 S. 2000 m. 1. Hulon (3), 2. Birk (1 1/4). Im.: Phönix, First Start, Deritó. Tot.: 10:47, 23, 18.

V. Fabel Rennen. 2000 S. 1000 m. 1. Vilja (6), 2. Timur Lenk (3). Im.: Taquin, Pas de Calais, Kamerad, Leicester. Tot.: 10:50, 28, 25.

VI. Turul-Steep-chase. 2000 S. 3700 m. 1. Széplak (3), 2. Saint Louis (8), 3. Bonvehiat (8). Im.: Twilight, Evian, Santa Maura, Tourtereau. Tot.: 10:24, 13, 33, 25.

VII. Welter-Handicap. 1500 S. 1800 m. 1. Maximum (3), 2. Dictator (1 1/4), 3. Bandita (3). Im.: Chestnut, Sámson, Daru, Annabell, Bekator, Pan, Heros, Abwechsluna. Tot.: 10:30, 12, 13.

Távoli nagy földrengést jelzett a budapesti obszervatórium

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti földrengésjelző állomás készülékei vasárnap reggel 7 óra 2 perckor körülbelül 1600 kilométer távolságban földrengést jeleztek. A földmozgás Budapesten

1 óra és 20 percen át tartott.

A maximális kitérés 90 milliméter volt. 8 óra 27 perckor távoli földrengést kezdetét jelezték a készülékek.

Primőrök a Belvárosi Színházban

(A Reggel tudósítójától.) Egy új erdélyi írónak,

Kádár Miklósnak »Magdát kicsapják« című darabjában két vadonatúj kis színész nő lép fel szombaton a Belvárosiban: **Buttykay Emmy** **Buttykay Ákos** és **Kovácsy Emmy** kisleánya és **Hernády Gizl**, dr. **Hermann Sándor** székelyvárosi tisztifőügyész leánya. Mind a ketten 18 évesek, mind a ketten először lesznek életükben színpadon. Ime életük első interjúja:

Buttykay Emmy, a »komisz kölyök«

Buttykay Emmy:

— Egy iskolásleányt játszom a darabban s egyáltalán nem drukkoltok, mert még frissen él bennem az egész iskolás hangulat, hiszen csak most kerültem ki a padok közül. Úgy érzem, mintha nem is szerepet, hanem magamat játszanám...

— Eddig marécska nézte édesmamát a páholyból, most milyen érzés lesz, ha a mama fogja nézni a leányt? Akkor sem fogunk drukkolni, mi?

— Akkor — drukkoltok, de a mama hál' Istennek egyelőre nem láthat, mert ő is játszik minden este...

— Milyen a szerep?

— Kicsit komisz kölyök vagyok... De én igyekszem szimpatikusnak tenni...

Hernády Gizl.

akit otthon csak *Gigyinek* hívnak, ezeket mondja:

Tavaly érettségiztem a Mária Terézia leánygimnáziumban — kétszer. Először július 9-én, másodszor szeptember 7-én, mert a latinnal egy kis baj volt. Utána azonnal elmentem anyukámmal **Bárdos Artúr**hoz. »Szénesznő akarok lenni,« mondtam. Most pedig itt az első szerepem.

Hernády Gizl, a »stréber magoló«

— Mit játszik?

— A szerepem ugyanaz, mint amilyen — a tavaly volt. Újra iskolapadban kell ülőm és gimnázista vagyok. A sors iróniája: az iskolában rossz tanuló voltam, a szerepem szerint pedig folyton magoló színjelenes, stréber diákok játszottak...

— **Canal**, **Lilienthal**, **Steiner L.** és **Réthy** győzhet a sakkversenyben. Vasárnap délután sakkrajongókkal telt meg a Drechsler-palota különterme: a mesterverseny és a főturna tizenegyedik, utolsóelőtti fordulóját játszották. Az érdeklődés elősorbán a **Canal-Lilienthal** játszmának szűlt. **Canal** biztosan tartotta a remít és megőrizte pozícióját a tizenkét éves magyar mesterrel szemben. Az indiai csodasakkozó mellett **Réthy Pál** volt a verseny másik szenzációja. Különösen a két **Steiner** ellen kivívott győzelme kellett feltűnjen. Ha jó játszmáját megnyeri a hétfői függő-napon az osztár **Müller** ellen, úgy első is lehet. Eppen úgy, mint **Lilienthal** és **Steiner Lajos**, aki ma a legszebb reményektől esett el **Balogh** doktortól szenvedett szenzációs vereségével. A többiek már lemaradtak: **Steiner Sterk** ellen, **Müller Lovas** ellen, **Havasi Székely** ellen vívott játszmájának és az **Erdélyi-Pikler** remekén már kevés érdeklődés jutott. Annál is inkább, mert a főturnán játszó tizenhat éves **Szabó László** felé fordult a lázas figyelem. Ha győz az utolsó fordulóban, ő lesz minden idők legfiatalabb magyar mestere.

* A magyar zene ünnepe hangversenyén a Zeneakadémia nagyteremben az újonnan feltűnt tehetségek között különösen **Kardosonyi Margit** dalénekesnőnek volt nagy sikere, aki cigányzenekari kíséret mellett magyar nótákat énekelt s a hangverseny után nyomban ajánlatot kapott egyik gramofongyártóstól magyar nóták beéneklésére.

— Az Erzsébetvárosi Demokrata Kör vasárnap tartotta 19-ik évi közgyűlését. **Magyar Miklós** elnöki megnyitójában utalt arra, hogy 1173 millió P kiadása van az államnak közüzemekkel együtt. Honnan veszi **Imrédy** pénzügyminiszter optimizmusát, hogy erre felelőzetet talál, amikor minden keresőképes betedük ember az államtól hűz fizetést. A kelkesen fogadott tartalmas elnöki megnyitót után dr. **Schmidl Dávid**, dr. **Lányi Géza**, **Teichner Ádám**, **Somló Bernát** és **Tobler János** szóltak fel.

— Ötvenéves nyomdászjubiläum. A Világosság nyomda, de az egész hazai nyomdászág ünnepi vasárnap este két kiváló nyomdász szakember: **Csörgy Hugo** és **Radnai Vilmos** ötvenévesedik működési jubileumát.

— Nagy lelkesedéssel fogadták vasárnap **Londonban** a Moszkvából kiutastított angol mérnököt, **Londonból** jelenti **A Reggel** tudósítója: Vasárnap reggel érkezett Londonba a **Vickers-cégné** oroszországból kiutastított három angol mérnöke és **Gregory**, akit a szovjetfőrség felmentett. Az angol mérnököket a Liverpool-street-i pályaudvaron **több ezer fénylő tömeg** várta és lelkes ünneplésben részesítette. Amikor a mérnökök megjelentek a vasúti kocsik lépcsőjén, az összegyűlt közönség a **perronon virágcsokor drasztolta el őket**. A pályaudvaron előzőleg **reflektorokat** szereltek fel és amikor a mérnökök az ivlámpák fénykörébe léptek, a tömeg minden előzetes megbeszélés nélkül az angol himnusz kezdte énekelni.

— Összeolvasták a rendőrfogalmazói kart és a detektívületet? **Ferenecy** főkapitány, ki annakidején tagja volt a rendőrség racionalizálására foglalkozó bizottságnak, a **fogalmazói kar és a detektívületet egyesítésének gondolatával** foglalkozik. Állítólag a belügyminiszteriumban kézen is van már a törvényjavaslat, amely az **egyesítés bünygyi tisztelői kar** rendszeresíti. A készülő reformmal kapcsolatban híre jár, hogy az utóbbi időben számos **reménytelenül — köztük több fiatalos és tanácsos — kérte átminősítést a detektívületbe**. A nagy reform előkésülethez tartozik a főkapitánynak a legújabb intézkedése, hogy a nyomozó detektívoportokot olyan szobákban helyezték el, amelyek **közvetlenül abban az ügykörben működő tisztelői szobái mellett vannak**. Ilyen módon szakmai csoportok alakulnának egyelőre: egyik szobában a nyomozást irányító rendtisztsévsel, a másik szobában a nyomozást gyakorlatilag végző detektívek tartózkodnának. A főkapitány a két kategória egymásbaválasztásával kapcsolatban **meg akarja szüntetni a detektívfünöki állást**.

Díjbirkózó, Czája János partnere és — retikültolvaj a nadrággomb-nyelő rendőrségi öngyilkos

(Tudósítás eleje a 10. oldalon)

(A Reggel tudósítójától.) **Német**, aki Németországban végezte a technológiát, **hatalmastermetű díjbirkózó, akit legutóbb**

Czája János szerzeteltett, hogy vele **Pozsonyban** birkózzék.

Adott is útiköltségre 150 pengőt **Németnek**, aki azonban **éti társaságában elmulatta a pénzt**. Mikor észrevette, hogy elfogyott az utolsó fillérje és nem tud eleget tenni pozsonyi kötelezettségének,

kilopott 300 pengő értékű ékszerrel a nő retikültől.

és annak az árából utazott **Pozsonyba**. Mikor visszazért, már detektívek vártak rá és bevitték a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy **hónapok óta** költözés van ellene, — ugyanancsak retikültőlposk miatt.

Palágyi Lajos színész özvegye jelentette fel.

akinek a kertgazdaságában nyaralt **Német** egy barátjával együtt. A színész özvegyének retikültőlből **zálogadottakat lopott** és azokat értékesítette. Egyébként az esti órákban sürgős operációt hajtottak végre **Németen**, aki nemcsak a nadrággombjait és a cipője nyelvént nyelte le, de egy kis cipő-palkát is.

* A kőművek hármasszövetsége. **Buster Keaton**, a világ legeredetibb komikusa, ismét a közönség elé lép holnap a **Rádium-Metro** Film-palotán vasárnap. A színpadélece szereplő szerelem című filmjével. A **Metro-Goldwyn-gyar** híven hoz az elméletébe, hogy minden filmjében több színt szerepelt, **Buster Keaton** mellett **Fischerling J. J.** és **D. R. Rant** a világ leggyörgyebb orru komikusa, **Amerika** új kedvence és **Polly Moran**, a nagyszerű komikát is feltejtette.

Budapesti Nemzetközi Vásár

május 6-tól 15-ig

Több mint ezer gyáros és iparos kiállító. Tömegárak — Minőségi cikkek — Magyar mezőgazdasági exportárak bemutatója

Exportüzlet pengő ellenében

Nagyszabású divatvonulások — Kosmetikai kiállítás — Repülőgépkiallítás — Bélyegkiállítás és bélyegüzede — Telepítési és építkezési kiállítás — Mintatanya — Öntözés, fásítás — Baromfi és apróállat kiállítás — Borezopori — Kisipari galéria — Háztipari csoport

Nagyszabású utazási, vízum-, szórakozási és gyógyászati kedvezményes a vásárgazdálkodók alapján május 1-től 20-ig

Vásárgazdálkodó és felvilágosítást Kapható. Budapeston a vásáriródnál, V. Alkotmány uca 8. vidéken és külföldön a vásár fő képviselőitől valamint az utazási- és menettjegyirodánál —

Reggeli levél

Egy premier a Nemzetiben

Még gyéren szállingózik a publikum, — a Nemzeti Színháznak az a bizonyos egyéni ízű és színű, oly különleges veretű publikuma, amely minden premiert egy kissé vármegebből váraszol. Kedves, kedélyes beszéd, szívélyes köszöntések, baráti csoportok a széksorok között, — igen, itt mindenki ismeri egymást, ez egy társaság, amely hivatali feljebbvalókból és alantásokból, társasági ismerősökből, klubtagokból és kaszinópajtásokból áll. Szerényen, előkelő ruháskálban üde fiatal leányok, kissé konzervatív divatot viselő mamákkal és a vakító plasztromi, öszülő páncélkálkal, akik kicsinye, kölnivíz- és bajuszpedrő-illatosan gardrózokká a familiát. A jobb proszenumban megjelenik Gömbös Gyula szmőkingban (puha inget visel és látszik rajta, hogy frissen borotválkozott), nem néz se jobbra, se balra, rögtön belelélyed a műsorba, mint egy expozé tanulmányozásába. »Gömbös« — mondják itt is, ott is mögöttem. — Ferenczy Tibor, a daliás főkapitány, aki csinos nagylányát gardrózra, hátramegy a széksorok között az ügyeletes rendőrfőtisztviselőhöz s a Gömbös pályára nézve, kérdez valamit. A tanácsos úr jelen, a főkapitány bólint, érzem, hogy »all right« a dolog; a főkapitány visszamegy a leányhoz, akit négy idősebb úr társaságában hagyott. Nyolc óra már elmúlt néhány perccel, de az előadás nem kezdődik, mintha várnának még valakit. Az ajtókon itt is, ott is szédrog meg a publikum, miniszteri tisztviselők, sportsmanek, kaszinótagok, — mintha mindnek aggregéparfőmje volna valahogy: Mariay Ödön kultuszminiszteri tanácsos úrnak, a szerzőnek barátai, akik testületileg vonultak fel tapsolni... Taps, a nézőtér máris sötétedik: megjötték a kormányzóék, kezdődik az előadás.

*

A színpadon a hollandi Van Brossom-házban vagyunk, ahol »a kis idegen« (a magyar gyermekeket kísérő, muskáltilatú tmitőkis-asszony) megbabonázta az egész Van Brossom-familiát. Mindenki rajong érte, mindenki szerelmes belé. Három nemzedék ül előttünk a tulipántos ház udvarán, Jakoba néni, Hettyeg Aranka, a nagymama, Gömöry Vilma a lednya és Füzess Anna, az unokája. »A kis idegen, a kis idegen, a kis idegen, — ettől zeng, visszhangzik a félórás expozíció, Bartos Gyula rótbenező holland körszakállal berohan a tulipántházból egy piros-fehér-zöld tulipánttal a kezében és tele baritonnal — bocsánat — bömbölk, hogy sikerült neki a tulipántok tulipántját keresztelni, a »Hollandia királynőjé-t, — tnyh, micsoda ordó fog majd ezért fityegni a gomblyukában, azt majd megnézheti akármik! A kis idegenért ő is rajong természetesen, nemkülönben a Stan néven ismert, mozisínészhez hasonlító holland tiszteletes úr, akibe egy holland Hendrijke szerelmes haladtoson, de aki viszont csak a kis idegenért él-hal s rövidlátó szemével holdkórosan tipeg-topog a szín egyik sarkából a másikba Somogyi Erzi után, hogy három teljes felvonáson keresztül ki ne merje mondani, amitől a szíve hasadozik, mint szárazságban az anyajöld, csak példázózik, példázózik, ami elől Somogyi Erzi vándorolva, kacarászva ki-kisiklik, mint a smaragdszínű fúrgegyik. Node, ez még semmi. Várják haza az Antillákról, vagy Holland-Indiából vagy honnét a ház trónörökösét, reménységét, walesi herceget, Uray Tivadart, aki már táviratozott is Mar-seillesből, hogy úton van. Ót ugyan a tiszteletesbe szerelmes Hendrijkének szánták, akinek a mamája önkívületi állapotba esik a boldogságtól, hogy a Van Brossom-ház graccsusi nagymamája, Jakoba néni, beleegyezik a házasságba: micsoda parti, micsoda parti, te holland atyaisten! Nade, nem azért szümmütrök a javából Mariay Ödön és Somogyi Gyula, hogy ezt csak úgy minixidmrix megengedjék. Megjön Uray, meg bizony s az udvaron a magyar gyerekektől, akiknél nevelitlenebb kölykeket még színpadon nem igen láttunk, megtudja, hogy itt a Van Brossom-kiráján, amióta ő element, Eszti ke néni, »a kis idegen« az úr. Ő diti-gül, ő körülötte forog és tőle függ minden, ő a

totumfactum. Gyerekek el, fiatalok találkoznak. Most körülbelül a következő párbeszéd pereg le:

A KIS IDEGEN: Kit keres kérem, idege-
neknek itt tilos a bemenet!

URAY: Hát akkor maga mit keres itt?

A KIS IDEGEN: En nem vagyok idegen.

URAY (kacéran): Tudom...

A KIS IDEGEN: Honnét tudja?

URAY (bájkoldóva): Megéreztem... De

meg aztán megmondta, az a kisiú, ott ni.

A KIS IDEGEN (nevet).

URAY: Azt is tudom, hogy maga magyar...

A KIS IDEGEN: Hát azt meg honnét

tudja?

URAY: Megéreztem... De meg ezt is meg-

mondta az a kisiú, ott ni.

A KIS IDEGEN (nevet).

URAY: De meg azt is tudom, hogy mi a

neve.

A KIS IDEGEN: Na mi?

URAY: Eszti ke.

A KIS IDEGEN: Hát ezt meg honnét

tudja? Ezt is megérezte?

URAY: ... Meg az a kisiú is megmondta

azonkivil...

Még egyet-kettőt megérez Uray, nagy báj-jelenet a lóchintán, értsd: a fiatalok első látásra megszerették egymást. A gyermekek vá-ját, kakaót, kuglófot kapnak egy mesebeli szá-kácsnétól, aki háromszor egymásután harsány hangon elvezényli, hogy: csak ennil csak ennil csak ennil — miközben megérkezik a doktor úr, aki az udvarra előkészített mérlegen leméri a gyermekeket. Aki nem híztol, megszítja, aki híztol, megdéséri. Van a gyerekek között egy főtenkilős kisiú, aki a fő Rosszesont Ferke a társaságban, és mindenkire nyelvet őlt, mindenkizhez goromba, mindenkinek számfőlet mutat: üditő kis csendélet Hollandiába küllött gyermekeikéről. Node, folytassuk a mesét: ki-tör a gyalázat, mert a ház walesi hercege fűtyül a nekiszánt, de változatlanul Stan tiszteletes úrba szerelmes Hendrijkére, akinek szerelme tárgya viszont változatlanul a kis idegenbe sze-relmes. Micsoda komplikáció! Nagy családi ta-nács az ebédlöben, Jakoba néniel az asztalfön, enyhe kakaó- és kuglófjilat terjeng a levegőben, Jakoba néni nem lüri, hogy a Van Brossom-ház hagyományait megszegjék és idegent hoz-zanak a házhöz, akárhogy is szereti különben a kis idegent. Hendrijke közben csak a kis idegen után hidegletlős tiszteletes urat ostromolja, aki azonban olyanokat utasít rajta vissza, hogy szí-zseg bele az egész nézőtér, csak a főerdekel, Hendrijke marad érzéketlen, mint egy boci. Egészen mellékesen kiderül közben, — s ez mint egy dinamitpatron robban el a darabban — hogy Füzess Annának, a rőtökörszakállas Bar-tossal, a férjével, még eljegyzése előtt flirtje volt, csokolózott vele egyszer a tulipántágyak mögött. Jakoba néni, a holland gardagenerá-lisnő, akit Hettyeg Aranka anyagián játszik, fogja az elefantantofogantnyús ébenfa sétapál-cát, mint a mesék edes dohogó nagymamája, koppant egyet-kettőt jósdogsmérgeesen, — s én azon veszem észre magam, hogy látott szájul lesem, egyre csak azt lesem, hogy a színpadról mikor hangzik el a két búvés szó, hogy: ron-tom-bontom, vagy az, hogy: szedtevette terem-tette...

*

Isten bocsássa meg bűnömöt, ha lelke-m himporán, vagy áhítatlan mülök, hogy a Nem-zeti Színháznak a legutóbbi bemutatójával kap-csolatban elbődülök e sorokban, mint a fel-bosszantott cirkszi vadállat. Az ember, illetve a cirkszi vad bírja egy ideig türelemmel is, jóakarattal is, idegekkel is, aztán egyszerre csak nem bírja tovább s morogni kezd. Vála-szul a kultuszminiszter úr minapi expozéjára is, amely a szülői szeretet remegő gondoskod-sával takarta be a föld alól is előteremtendő szubvenció helyhos, meleg plédjével a pénzügyi főbizottságban az állami színházakat. Engedel-mel kérek: engem egy óccán válszt el attól a viggort, fölnyenes kritikától, amely részvétlenül regisztrál, szívdobandás nélkül állapít meg si-

lyos diagnózist, aztán vállatvonva távozik, át-alvón a betegét a kántusnak és a sirásoknak. A Nemzeti Színház élete, létezete, sikere, rangja, tündöklése e porszemnek, aki ime, tol-lat ragadok érte és mellette, hivatali felelősség nélkül is szívfacsaró gond, lelkiismeretfurdaló pirulás, vagy újfajta boldogság és büszkeség! De ha az ország úgyszólván a szájától (talán százerek szájától) vonja me a falatot, csak-hogy éhkop idején is ellássa legédesebb gyer-mekeit, akkor ezeknek a gyermekeknek is van kötelességük az edes szülővel szemben: a rang, a választékoság, az, hogy előkelő s minden mellékszempontról mentes irodalmi és művészi értéket adjon!

Mariay Ödön és Somogyi Gyula, az enyhe kis magyar-holland életék rokonszenves szer-zői nem vehetik rossznéven, ha darabjuk pén-teket bemutatóját olyan irodalmi magánügynek tekintik e sorok, amelyek lovagias lebonnyol-tásra nem okvetlenül a Nemzeti Színház színpadát kellett volna a kultuszminisztérium miniszteri tanácsosi rangban lévő szerzőjének kiválasztá-nia. A kormányzó úr, a miniszterelnök és a hi-valatársak lelkes baráti különítményének megjelenése az egyébként meglehetősen gyéren látogatott bemutatóbéladás nézőtérén sem enyhítette semmiképpen sem azt az impressió-nkat, hogy a kedvesen igénytelen történet, amely a színpadon előtűnik lepergett, aligha kapha-tott volna rivaldatulajátú más színpadon — ezen az egyen kívül! Már pedig a Nemzeti Színház műsorán szereplő daraboknak e színpadon való színrekerülésüket kiültön irodalmi érdemrendként kellene viselőnek azokkal a da-rabokkal szemben, amelyek csak más színpa-dokon kerülhetnek vagy kerülhetnek színre, egyzzóval: a Nemzeti Színház színpadán való színrekerülésnek egyáltalán értelmérőnek is ke-l lennie, mégpedig a legmagasabbrangúnak, nem pedig egyéb lehetőség híján: végső megoldás-nak!

A Nemzeti Színházat lepi be a por! Márkus László csak szeptembertől kezdve tesz jeleket azért, ami ezen a színpadon, az ország első színpadán történik. Ez a színpad nem lehet sem agyok menhelye, sem hivatalos dramatók protekciós vadászterülete, de kiköccsek (legyenek azok akár írói, akár színészerdecsoporthoz) ál-landó harterülete sem! Márkus Lászlónak észre kell vennie, meg kell értenie e már most a baráti figyelmestetést: a Nemzeti Színház leve-gőt dohos! Friss levegőt, lehecséget, jóatalságot az elvarázsolt kastélyba, amelynek portádó tor-nyaiiban a profecionizmus baglyai riasztanak rá huhogva mindenkire, akinek csak a lépteit hallják a kapuk előtt, mert a vacukukat felük. Erős, tiszta, sugárzó, edesszáví, fiatal és új Nemzeti Színházra van szükségünk, »a« színházra a színházak között, arra, amelyik egyedül való és utóérhetetlen, amelyről úgy beszél-nek, mint a latinok az »urbis«-ról. Urbis... — az csak Rómát jelentette és nem általában a többi városokat.

A szubvención kívül ehhez a nagytakarításhoz adjon Hóman Bálint szabadkezelt a bátor és tehetséges Márkus Lászlónak!

* Új operett a Pesti Színházban. A Zsákba-macska 200-ik előadása után új operettet muta-tott be szombathoz este Bród. István Pesti Színházba, a »Dinom-dinoms«-ot, Harmath Imre és Lajos Joe-Josef vidám filmpolettjét. A sokkepes, mulatságos vígjáték szerző darabnak Halna! (Ibor, a hazatért berlini különítmény egyik büszke-sége a pirosbetűs szarja, aki uragi tanpö-dukcióival egyik legfőbb tényezője — lesz a si-kernek, mielőtt látványosodna, amely a premier előtt egy órával benőtta meg, meggy. öy l. Itaja kívül ócses György játszik cigányan egy másik férfiszerepet, míg a két női főszerepet a széke Szokolay Oly és a barna Sulyó: Mária eneklik és táncoljak végig a kerlelme-tlen lapya-ondig. Kívánjuk a szezonvégi operettnek a leg-jobbakat.

* Új magyar szerző a Kamaraszínházban. Szomba-ton új magyar szerző mutatkozott be a Kamaraszínház-ban, Szell Mihály egy vígjátékkal, amelynek címe: »Vátság és szerelem«. A szerző nyilatkozata szerint, ebben az első darabjában a tiszta emberi érzések s a szerelm dialalái hirdeti, gondos és tárgyvalóságos ke-resztül. Medyasay Vilma, Kéry Panni, Ignácz Rózi, Pogány Irén, Lontay István és Kőpeczi Boóc Lajos játszóak az új darab főszerepét.

* Növendékhangverseny. Dr. Bihariné, Kádár Klára, az ismert, kiváló hegedűtanár növendékei: Füzé Endre, Szilka Lia, Szendrei György, Molnár László, Horváth Beá, Csepereklóvics Erzi, Weidinger Ede, de külön-ben a tehetséges Ötvös Magda és Encsy Ede, mint kö-ztak be sikerrel nyilvános hangverseny keretében az elmúlt löten.

A KÉKLÁMPÁS
 Kedden. **25-ször a Király Színházban**
FÖLDES-FELE
MARGIT CRÉME
 üdít, szépít, fiatalít!
 Főraktár: Török-patika, Király ucca 12. sz.

KÖZGAZDASÁG

Csehek Magyarországon

Írta: Dr. KISS DEZSŐ

(A Reggel tudósítójától.) Ötezer vagón amerikai búza úszik pillanatban a pozsonyi tárházak felé, azon a Dunán, amelyen soha egyebet, mint dunamenti országban termelt gabonát nem szállítottak a nyugati ipari államokba azóta, hogy a Balkánról menekült rác kereskedők, az Aranyméreg kortársai, a török hódoltság után, újból elindították a dunai hajózást. Az ötezer vagón tengerentúli búzát a nagy csehszlovák szövetséget, amely a köztársaság búzabevitelét intézi, mázsánként 12 csehszlovákért vette olcsóbban, mint amennyit magyar vagy jugoszláv búza ma kapható. Az árkülönbség elég jelentékeny s kétségtelen, hogy nyomatékos politikai súlya van annak a ténynek is, hogy a dunai államok között a legnagyobb fogyasztó, a csehszlovák ipari állam, nincs ráutalva szomszédaira s mezőgazdasági importükségletét olcsóbban fedezheti sokkal távolabb fekvő piacokon is. De az a csehszlovák küldetés, amely a jövő héten a magyar fővárosba érkezik s amelynek útját a brailai búzaszállítmányok könnyen keresztelhetik, nagyon jól tudja, hogy ennek az érmenek van visszája is.

A csehszlovák köztársaságban az elmúlt év utolsó negyedében a fizetésképtelenségek szaporodása világrekordot ért el.

Több mint 40 százalékkal volt magasabb, mint 1931. év megfelelő időszakában. Mit ér az, kérdezték joggal azok a rendkívül képzett szakemberek, akik a prágai kormány megbízásából Budapestre jöttek, ha az agrártermékek árát a világválság leszorította, mit ér, ha a szomszéd államok mezőgazdasága összeomlik, ha ugyanakkor ócskavassá devalválódik a Szudéta-vidék gyárainak berendezése s az ipari munkásság nyomora egyre nő? Vajon tényleg ilyen gondolatokkal közzönte be hozzáink a csehszlovák kormány küldöttsége, amely udvariassági látogatásra érkezik Pestre, vajon tényleg új ajánlatot, új engedményeket hoznak tarsolyukban a prágai urak — nem tudjuk. Nem volna okos és ildomos a látogatás küszöbén kellemetlen megjegyzésekkel fogadni a cseh kormány megbízottait, de ép olyan céltalan volna elhallgatni, hogy a magyar közvélemény azzal a reménységgel tekint a most meginduló tárgyalások elé, hogy sikerülni fog ideiglenes és átmeneti megállapodások helyett végleges s hosszabb időre szóló kereskedelmi szerződés formájában ötenyi a két állam gazdasági viszonyát. Prágában éppen olyan jól tudják, mint Budapesten, hogy a nehézségek között, amelyekkel a magyar mezőgazdasági kivitelnek a percben küzdenie kell,

a csehszlovák piac jelentősége számunkra nagyobb, mint valaha volt.

De a magyar közvélemény azt is nagyon jól tudja, hogy régóta kínálkozott olyan kedvező alkalom mint ma a cseh iparnak arra, hogy újból gyökereit verjen a magyar piacon s kiszorítsa hatalmas versenytársait. Nem volt rossz üzlet a magyar üzlet a csehszlovák iparnak, bányászatnak és erdőgazdaságnak! A vámkháborút megelőző három évben, 1928-ban, 1929-ben és 1930-ban összesen 681,081,000 pengő értékű árut hoztunk be a csehszlovák köztársaságból, egész árubehozatalunknak

több mint egy ötödét fedeztük Csehszlovákiában, míg a mi kivitelünk összértéke nem tett ki többet, mint 469,951,000 pengőt, vagyis

három év alatt északi szomszédunk aranyban megkeresett rajtunk 211,130,000 pengőt.

Az agrárpartok rendkívül megnövekedett politikai befolyása ezt a nagy üzletet tönkretette s 1931 második felében egy gramm búzát vagy búzalisztet, rozsot vagy disznósírt nem tudnak a csehszlovák piacra exportálni. A múlt év második felében a viszony a két ország között javulni kezdett, egyre nagyobb élelmiszer mennyiségek találtak utat Magyarországból főleg a felvidéki piacokra, egyre szélesebb és sűrűbb lett a kompenzációs szerződéses hálózata, míg végül eljutottunk, mondjuk ki — a német események hatása alatt — odáig, hogy

másfélésztendei szerződés nélküli állapot s számos sikertelen próbálkozás után újból léteznek a két kormány képviselői a zöld asztalhoz.

hogy ezúttal talán először komoly formában kíséreljék meg egy hosszabb időre szóló és végleges jellegű kereskedelmi szerződés körvonalainak a felvázolását. A magyar közvélemény, a magyar nagypárt sem véve ki, megelégedéssel s örömmel idővölné, ha a jövő héten meginduló tárgyalások sikerre vezetnének. Rendkívüli megkönnyebbülést jelentene a magyar mezőgazdaságnak, ha termékeit, amelyeket a baráti német kormány a birodalom piacáról olyan könnyűen kirekesztett, beocsátást nyernének százados piacára, a csehszlovák köztársaságra. A cseh ipar, amelynek szintén növekvő versenyyel és csökkenő kivittel kell küzdenie, szintén örömmel venné fel újból a kapcsolatot a magyar piaccal, amelyhez százados szálat fűzik. A jóakarát és a meg egyezési szándék nyilván mindkét részen megvan,

nehézségektől csak két ponton kell tartanunk.

Az egyik a cseh agráriusok ellenállása, amelyet a prágai kormány csak nagy taktikai ügyességgel lesz képes leküzdeni, a másik a mi nagy szegénységünk. Magyarország ma semmiféle áruimporttal mással, mint áruexporttal, megfizetni nem tud. A magyar-csehszlovák kereskedelmi kapcsolatot nem zárhatja egyelőre terhünkre szóló passzív egyenlőssel, mert ezt

a passzív szaldót aranyban megfizetni nem tudjuk.

Csak áruban tudunk fizetni s ha a csehszlovák ipar, erdészeti és bányászati iparikkal, fát és szemet kíván eladni Magyarországnak, akkor a

vételár fejében búzát és lisztet, sertést és vágómarhát, főleg azonban bort, gyümölcsöt és fűszereket kell elfogadnunk.

A példa megvan, csak követni kell s nem tudjuk elképzelni, mi akadály lehetne annak, hogy a magyar-osztrák szerződés mintájára 1:1 arányban szabályozzuk áruforgalmunkat a csehszlovák köztársasággal!

kat, növelné a fogyasztóképeséget, fokozná a termelést és emelné az árszintet. Ennek a körülménynek következménye

a mélyre lesüllyedt életstandard emelkedése

lesz. A gazdasági életben nem a matematikai törvények uralkodnak, mégis a számok világítják meg legjobban, mitől függ Roosevelt tervének sikere vagy a bukása? Ha a pénzhigiénésnek csak az volna a következménye, hogy az árnívó annyival emelkedik, amennyivel a dollár értéke esik, ez a teljes kudarc jelentené, mert minden drágább volna ugyan, azonban az áruk megvásárlásához kétszerannyi pénz kellene, mint azelőtt. Viszont például,

ha a dollár csupán 10–20%-kal fog kevesébbet érni, de az árucikkek ára 50–100%-kal lesz magasabb a fogyasztás fokozódása következtében, akkor az amerikai infláció elérte célját.

A dollárt komolyban külföldi árvészteségektől megvédi az, hogy az Egyesült Államok a világ legnagyobb arányirtókodása és legnagyobb hitellező országa, külkereskedelmi mérlege pedig aktív és előreláthatólag az is marad, mert legfontosabb exportcikkeire, a gyapotot, rézre, gabonára mindig lesz vevő a világpiacon. És éppen itt a magyarázata annak, miért lenne végetes, ha Magyarországon, ahol a pengő vásárlóereje magas és az árnyó — természetesen a mezőgazdaság és nem a kurtellipár árnyója! — alacsony, az infláció kétélű operálókészlet kísérletezésének. Erősen eladósodott állam vagyunk, aranyunk kevés, kereskedelmi mérlegünk pedig csak a külföldi fizetések beszüntetésével tudtuk az utolsó hónapokban egyensúlyba hozni. Nálunk tehát minden a fordítottja annak, ami Amerika számára az inflációt bár nem veszélytelené, de lehetővé teszi. Eppen ezért

nálunk az infláció tönkretenné a pengő vásárlóerejét és csak a valutarömlés arányában emelné az árnyót, ami kizárólag a számok szédítő játéka volna, anélkül, hogy tényleg segítene

a sorvasztó munkanélküliségen, fokozná az elapadt fogyasztást, fellendítene a fulladozó termelést és megjavítaná a minden emberi igénytelenséget sokszor megcsúfoló életstandardot. Az amerikai infláció a leglyósabb problémák elé állítja az európai országok államférfijait és közgazdasági vezetőit, hiszen hatását érezni fogja az egész világ és nyomában nemcsak győgyulandó, de pusztulás is járhat. Ha az infláció képes lesz megszűntetni a gazdasági pangást Amerikában, akkor

az új prosperitá gólfarama elérheti Európát és nálunk is megjavíthatja az árakat és az élet színvonalát.

Hogyan és mennyire? — ez attól függ, mennyire rontja a dollárt és mennyire emeli vagy csökkenti Amerika exportlehetőségeit az infláció. Ha a dollár lényegesen olcsóbbodna, akkor az amerikai áruk versenyképessége növekszik a külföldi piacon, ami az Egyesült Államoknak, mint nagyhitelezőnek nem érdeke. De ha a belföldi fogyasztás és az árak emelkedése aránytalanul nagyobb lesz a dollár értékvesztésénél, akkor az amerikai export természetesen csökkenni fog és

az amerikai áruk kiszorulása az európai piacokról minden ország, így Magyarországnak is külkereskedelmi forgalmát növelheti, ha gazdasági politikánk elég fürge és élelmes lesz az új piacok megszerzésében.

Még távolabbi perspektívák is nyílnak és olyan lehetőségek, amelyek átsegíthetnek bennünket a gazdasági válság mélypontjára. Nincs kizárva, hogy az amerikai infláció valutáris átalakulást okoz az egész világon, mert az aranystandardon vagy ahhoz közelálló országokat arra fogja kényszeríteni, hogy elhagyják az aranyalapot és leszállítsák valutáik értékét arra a nivóra, amelyre bennünket a világgazdasági katasztrófa sodort. Ennek következménye egyrészt külföldi adósságaink csökkenése lesz, másrészt, hogy

megszűnik a pengő kétféle értékelése,

ami ugyancsak emelheti a belső árnyót és javíthatja ezáltal az élet színvonalát. De túl ezeken a beláthatatlan horderejű problémákon, amelyeket az amerikai infláció felvet, ott sötétlik a nagy kérdés az európai országok egén, mi lesz: összefogás vagy elzárkózás, fegyverkezés vagy leszerelés, béke vagy háború? (v. i.)

× Javult az olasz kereskedelmi mérleg. Rómából jelentik: Most közzétett hivatalos jelentés szerint az olasz külkereskedelmi mérleg 1933. első negyedében javulást mutat. A behozatal 1931 millió líra volt, a kivitel 1502 millió líra, ami annyit jelent, hogy a külkereskedelmi mérleg deficitje összesen 428 millió, tehát 97 millióval kevesebb, mint a múlt év hasonló időszakában.

× Rézgyénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Brns) közgyűlése jóváhagyta az 1932. évi mérleget és elhatározta, hogy az osztalékfelosztást május 1-től 5 P-vel valdja be a Hitelbank. Az igazgatóságba új tagul Straussle József, a Schweizerische Kreditanstalt, Zürich, vezérigazgatójának tagja választott.

× Első Magyar Általános Biztosító Társaság közgyűlése az 1932. üzleti év nyereségét 269.575.23 P-ben, az osztalékot 8 P-ben állapította meg.

A dollárinfláció — Magyarországon is segíthet!

(A Reggel tudósítójától.) Szabályozott infláció éppen olyan lehetetlenség, mint a szabályozott ópiuszívás! — ezzel intözi el a »New York Times« Roosevelt tervét, amellyel új életre próbálja kelteni a világgazdasági válságot megelőző prosperitá-t. Nálunk és azokban az európai országokban, ahol a háború után a pénz értékét a fedezetlen bankjegyek özönnye nyelte el, méltán népszerűtlen az a felfogás, amely az inflációnak érdemeit tulajdonítja s akik ennek a bőség ábrándját ébresztő inflációnak keserves következményeit érezték, szívesen csatlakoznak Amerika legnagyobb lapjának lesújtó véleményéhez. De egyet ne felejtünk el, bármennyire és bármily joggal vagyunk elfogultak az inflációval szemben!

Ami Rooseveltt csinál, az nem a bankóprés egyszerű üzembehelyezése a folyó állami kiadások fedezésére,

hiszen a »Federal Reserve Bank«-oknak a legutolsó kimutatása szerint 3365 millió dollár ér-

téku aranya van és az a 3 milliárd dollárbankjegy, amelynek kibocsátása a dollár aranyfedezetét a felére csökkentené, beruházási célokra szolgál. A háborút elvesztett európai országok, sőt részben a győztesek is, aranyuktól megfosztva, termelőssükben tönkretéve, gazdasági életműködésükben megbénítva, a megmaradt értékeket is elpusztító inflációnak estek martaléka, az amerikai infláció éppen ellenkezőleg:

masterségesen akarja a vásárlóképeséget fokozni és a felfrissült vásárlóerő segítségével akar új javakat termelni.

A világ gazdasági történelmének leggrandiózussabb kísérlete ez, amelyet mi csak figyeljük, de ne utazozunk! Nem veszélytelen kísérlet, mert a gazdasági élet alapja: a pénz stabilitása. Ha sikerülmi fog, akkor lehetséges, hogy kedvező hatása lesz Európára és ez hozzáink is elérkezik. Az elgondolás észszerű és világos. A 3 milliárd dollárbankjegy Amerika gazdasági vérkeringésébe felszívódva, szaporítaná a munkaalkalma-

VASÁRNAPI SPORT

A Hungária óriási meglepetésre, gólarányban ki nem fejezett fölényrel győzött a rossz napot kifogott Ferencváros ellen

2:1 arányban győztek a kékfehérek — A Franzstadti halisora csődöt mondott — A Bocskai 5:1-re nyert a Somogy ellen, a Szeged FC 2:0-ra a Kispest ellen

(A Reggel tudósítójától.) A profibajnokság Amise vasárnap szenzációs meglepetéssel indult: a Hungária, a papírforma felragasztásával, 2:1 arányban legyőzte a Ferencvárost és így az Újpest bérte pontszámában a Ferencvárost, amely most már csak jobb gólarányával bírhatja a Hungária is, amelynek a Ferencváros, vagy az Újpest váratlan veresége esetén a bajnoki címre is esélye lehet. Az örök derbi meglepetése nem is annyira a kékfehérek győzelme volt, mint inkább a fölény, ahogyan mind a két félidőben uralta a mezőnyt, amivel szemben a Ferencváros vereségét semmiképpen sem menti, hogy Toldi hiányzott a csatársorból. A vasárnapi magyarosztók válogatott mérkőzésre viszont rossz előjel, hogy Sárosi mélyen a formája alatt szerepelt, de nem lehetetlen, hogy egyheti pihenő jót fog

tenni a kondíciójának. A Bocskai, a várakozásnak megfelelően, valósággal lelépte a Somogyt, amely a veszített pontok alapján most már aligha menekülhet meg a kieséstől. Szép formát játszott ki a Szeged FC, amely a derbi előmeccsében 2:0 arányban vert rá a Kispestre és ezzel első győzelmét aratta a tavaszi szezonban. A bajnoki tabellán mindössze az változás következett be, hogy a Szeged helyet cserélt a Nemzetivel, a bajnokság állása egyébként a következő:

1. Ferencváros	18	13	3	2	73:19	29 (7)
2. Újpest	18	13	3	2	71:29	29 (7)
3. Hungária	18	12	4	2	60:25	28 (8)
4. III. kerületi FC	17	9	3	5	37:28	21 (13)
5. Budai MHC	18	8	5	5	35:33	21 (15)
6. Bocskai	16	8	3	5	35:27	19 (13)
7. Kispest	18	4	6	8	35:50	14 (22)
8. Szeged FC	18	5	4	9	27:43	14 (22)
9. Nemzeti	16	4	4	8	28:43	12 (20)
10. Attila	17	4	1	12	22:43	9 (25)
11. Somogy	17	1	3	13	19:50	5 (29)
12. Soroksár	15	2	1	12	19:70	5 (25)

Hungária—Ferencváros 2:1 (1:0)

(Üllői út pályán. — 15.000 néző. — Bíró: Bíró Sándor.) Bebizonyosodott ismét, hogy a futballban nem számít a papírforma. A Ferencváros nagy favoritja volt az örök derbinek, sőt sokan nagy gólarányú győzelemre számítottak, a mérkőzés azonban megfordított képet nyújtott. A Hungária különösen az első félidőben volt fölényben és a balszerencse rovására írható, hogy csak egy gólt lőtt.

A kékfehérek hihetetlen lelkesedéssel és körümszakadtig való harcolással megérdemelten nyerték meg a mérkőzést, régen láttuk ilyen lelkesedéssel küzdeni a Hungáriát.

A Ferencváros lélek nélkül és puhán játszott. A legnagyobb meglepetést a halisora győnye juttatta ki.

ennek a sornak az összeomlása okozta a csatársor tehetetlenségét is.

A mérkőzés játékszínvonala nem emelkedett olyan magasra, mint azt a két csapat képességeitől várhattuk, ami azzal magyarázható, hogy mindkét fél olyan nagy győzniakarással megy a küzdelembe, hogy ez a higgadt játék rovására megy.

Kritika

A győztes csapatban Szabó jóformán nem kapott komoly lövést. A gólt, amit hazadásból kapott, csak a pózolásának köszönheti. Mandl ismét megbízható és jól helyezkedő hátvéd volt, Kohut nagyszerűen fogta. Kocsis méltó partnere volt Mandlnak, nagyszerűen rombolt és helyezkedett, felszabadító rúgásai is jól sikerültek. A fedezetsor a kezdeti bizonytalanság után nagyszerűen följavult, annyira, hogy a második félidőben uralta a játékok. Barátlyk óriási munkabírása a védelemben és a támadásban egyaránt kitűnően érvényesült. Sebes meghazudtolta tartalék voltát, sőt a szokatlan poszton csapatának egyik legjobb embere volt. Kiftűdő labdákkal is támogatja a csatársort. Szaniszló különösen a játék végéféle javult fel. Az öngólabban, ami az ő hazadásából származott, ártatlan. A csatársorban Szegő kevés labdát kapott, de azokat jól játszotta meg. Cseh inkább a védekezésben, mint a támadásban vette ki a részét. A tartalék Gergely kitűnően

irányított. Gólján kívül bátorsága és munkabírása is dicséretes. Dudás ezúttal inkább a védelemnek és a fedezetsornak volt nagy segítségére. Tieska a nagyszerű Korányival szemben is bebizonyította, hogy ma a legjobb balszélőnk.

A Ferencvárosban Háda nagyszerű védekeket produkált, a második gólnál azonban hibázott. Korányi válogatott formában van. Papp jól rugó hátvéd, de könnyen zavarba jön. A fedezetsor játéka okozta a legkellemetlenebb meglepetést. Ezt Sárosi szokatlanul gyenge játéka magyarázza, aki sérülését még nem heverte ki teljesen. Sárosi győngébb teljesítménye magával ragadta Lykát és Lázárt is, akik csak a játék elején és végén mutatták meg képességeiket. Tancos csak lefutásai-val tűnt ki, beadásai azonban nem sikerültek. Takács II. csak a mezőnyben volt jó. Székelynek túlságosan erős volt az ellenfél. Turainak rossz napja volt, Kohut teljesen megbénult Barátlyk mellett.

Bíró Sándor az erősimán mérkőzést nem vezette kifogástalanul. A Hungária javára két, a Ferencváros javára egy tizenegyest nem adott meg.

Nagy Hungária fölény, de csak egy gól

A Hungária kezd nap és győnye szél ellen. Jelentéktelen Ferencváros fölény a 6-ik percben eredménytelen kornerben jut kifejezésre. A 10-ik percben támad először a Hungária, kornerét azonban a tömörült zöld-fehér védelem elhárítja. Pompass Hungária támadás befejezőként Gergely sarokra irányított lövését Háda robinzonáddal olti hatalmába. Turai győnye lövését Szabó könnyen szedi fel. A 17-ik percben Dudás fordulásból szökteti Tieskát, aki, mint a fergeg fut el Korányi mellett, de hatalmas lövése a belső kapufáról pattan a kapu mögé. Válaszképpen Kohut erős lövése süvít el Szabó kapuja előtt. Tieska, Korányitól szorongatva fölé lép. A 25-ik percben eredménytelen Hungária korner van sora Tieska beadása nagy kavardást okoz a Ferencváros kapuja előtt és csak nehezen szabadul fel a zöld-fehér kapu. A 30-ik percben Cseh zavartalanul tör Háda kapujára, de a kapus előléri el a labdát. A 36-ik percben születik meg az első gól.

Cseh magára vonja a védőket, a tisztán álló Gergelyhez gurít, aki az elébe futó Háda mellett gólt lő (1:0).

Papp elfautolja Gergelyt, akit kivisnek és csak négy perc múlva, hatalmas tapással az arán, tér vissza. Nagyon szorongat azután a Ferencváros és csak szabadrúgással szabadulnak fel a kékfehérek. A zöld-fehérek kornerrel harcolnak ki, de az egész Hungária a védelemben van.

Az öngólok félideje

(A második félidő nagy Ferencváros fölényrel kezdődik. Egy perccel belül két korner érnek el, az egyiket Cseh szabadrúgja fel, a másikból Sárosi kapu mellé fojál. A Hungária félidőben húzza az ídőt, amiért bírói figyelmeztetésben részesül. A 8-ik percben újra a Hungária lő gólt.

Szegő beadása elszáll Háda előtt. Gergely fejlel a labdát kapura, a góiba tartó labdát Lázár fejlel még beljebb segíti (2:0).

A gól után kissé lábra kap a Ferencváros, de Székely erős lövése a sarok mellé száll. Takács II. szabadrúgása a 16-os vonalról, a Hungária sorfalról pattan vissza. A 17-ik percben Háda a rámadó Szegőt csúcsán elfautolja, a 11-es azonban elmarad. A Ferencvárosi fedezetsor, Sárosival az élen, visszasesik, míg a Hungária hasonló sora nagyon följavul és szinte uralja a mezőnyt. Dudás erős lövését Háda mellre fogja. A 20-ik percben Cseh szabadrúgja föl a Ferencváros kornerét. Lyka túlkeményen szerli Tieskát, úgyhogy, a szélsőt élesztgetni kell. A 19-ik percben

Szaniszló negyven méterről győngén haza ivell a labdát, a pózoló Szabó azonban kiejti és a labda bevánszorog a kapuba. Öngól. (2:1).

Nagyon föllekesül most a Ferencváros és a kapuhoz szögezi az ellenfelet. A Hungária védelemben vonul, csak Szegő és Tieska marad elől. A zöld-fehérek távoli lövésekkel kísérleteznek, de a Hungária minden játékosra óriási lelkesedéssel küzd. Az utolsó percben újra a Hungária támad és csak a szerencse menti meg a Ferencvárost az újabb góltól.

Bocskai—Somogy 5:1 (2:0)

(Debrecen. — 3000 néző. — Bíró: Hartmann.) A Bocskai mind a két félidőben nagy fölényben volt és megérdemelt győzelmet aratott a lelkesen játszó Somogy felett. A Bocskai az első 45 percben, szél ellen, is fölényben volt, azonban játékosai eleinte könnyen vették a mérkőzést. A 17. percben

Móré leadásával Markos lerohant és a vezető gólt lőtte (1:0).

A 28. percben Telesi átadásából Óri a kapust is kijátszva, a hálóba lötte a labdát (2:0).

Szünet után a debreceni együttes fölénye fokozódott, míg a Somogy csak elvétve került ellenfele kapuja elé. A 12. percben Mészáros lövését Pehér kornerre ütötte. A 16. percben Vincze—Óri akcióból utóbbi a kapuba lötte a labdát. A 25. percben Telesi hosszú lövését a kapus kiejtette és a résenálló Óri a hálóba rúgta (3:0).

A 27. percben Vínóze szöktette Markost, aki a kifutó kapu mellett a negyedik gólt lőtte.

A 30. percben Hevesi beadásából Telesi esavart fejese jutott a hálóba (5:0).

A 41. percben Mészáros lerohant, a labda Csizy elé került, aki a Somogy becsületgőlját lőtte.

Szeged FC—Kispest 2:0 (1:0)

(Üllői út. — 8000 néző. — Bíró: Klüg.) A Szeged FC megérdemelten győzött. Nagybó tudása és játékedve szerencsével is párosulva, két értékes bajnoki pontot jövedelmezett. A Kispest többet támadott, de széles csatársora nem tudta kihasználni a helyzeteket.

A Kispest kezd gyenge szél ellen. Szeged azonban támad és a 3. p-ben Korányi II. lövése a kapufőről pattan vissza. A 16. p-ben Kispest támadása Serényi kapufára rugott labdájával végződött. A 21. p-ben Havas lefut, beadását

Bognár a későn vetődő kapus mellett a hálóba rúgta (1:0).

A 24. p-ben sarokrúgás Kispest ellen. A 25. p-ben Lukács egyedül lefut, Dénes a labdát szedte le a labdát. Nagy szegedi fölény alakul ki, eredménytelen sarokrúgással. A 40. p-ben Lukács tiszta helyzetet a bíró tévesen fűtyítte le (szállás címen).

A második félidő elején Serényi vámtalan lövését biztosan fogta a szegedi kapus. Változatos játék alakul ki. A 9. p-ben eredménytelen sarokrúgás Szeged ellen. A 10. p-ben Kispest támadása Szabó II. kapufalóvásával végződött. A 23. p-ben Havas—Lukács—Korányi II. a labda útja és

a szélső a bal felső sarokba továbbította a labdát (2:0).

A 35. p-ben a nagyszerűen mozgó Bognár lövése a kapufán akad meg. Az utolsó percben Kispest támad, de a sarokrúgást sem tudta kihasználni.

— Az olasz teniszezők három győzelmet szereztek. Olaszország 3:2 arányban vezet. (A Reggel tudósítójától.) A magyar-olasz teniszmezőknek az első két napon nem kedvezett az időjárás, vasárnap aztán kisütött a nap és a Horthy Miklós-utí BLK sporttelepet valóságos előzőnlötte az autótábor, amelyből számos külföldi átlompata és a magyar sportársadalm színe-java szállt ki. Az első két nap 0:2 veresége után, vasárnap mindhárom mérkőzést megnyerték az olaszok és így a vezetést is 3:2 arányban megszerezték. Straub Elek bizonyítatlanul játszott és így négy szetben kapott ki a fiatal Baci Gallupól 6:0, 3:6, 6:1, 10:8 arányban. Ezután a pénteken félbem-radt Mangold—Quintavel — Gabrovitz—Kis páros mérkőzés befejezésére került a sor amely az olaszok negyzetes győzelmével végződött 6:2, 3:6, 6:4, 6:3 arányban. Végül Kehling—Zichy állt fel a Palmieri—Sertorio pár ellen. Kehling kissé merően játszott és Zichy meglátszott a tréninghiány. A végeredményt a biztonság döntötte el 6:2, 6:4, 6:4 arányban az olaszok javára.

F. T. C. Sporttelep, Üllői út
1933 Április 30-án, vasárnap d. u. 5 órákor labdarúgó-mérkőzés
AUSZTRIA—MAGYARORSZÁG
válogatott csapatok között — Délután 2 órákor
AUSZTRIA—MAGYARORSZÁG
válogatott csapatok között — Délután 3 órákor
Magyar Ifjúsági Liga—KISOK válogatott csapatok között

Kabos Endre: gratulálunk!

(A Reggel tudóstíjójától.) Alig pár esztendeje, egy juniorversenyről jövet, lelkesedve újságolta az ismert régi vívó:

— Láttam egy gyereket, balkézrel vív... de remek dolgokat csinál! Meglátsdátok, ebből nagy vívó lesz...

— Hogy hívják?

— Kabos Endre.

Még akkor nehéz volt megjegyezni a nevét. És ma már jól ismerik ezt a nevet nemcsak itthon, de idegenben is. Az ifjú vívó beváltotta a hozzá fűzött reményeket: a legelső sorába került. El múlt héten pályafutásának legnagyobb sikerét aratta: a montecarlói Harden-kupa versenyen három csapat ellen küzdött a magyar együttes élén és megnyerte minden mérkőzését. Nagyon nagy dolog vivásban 12 ellenfél közül mind a 12-őt legyőzni! Pedig Kabos még csak rendszeres tréninget sem tud folytatni, mert hajnali négy órakor kimegy a vásárcsarnokba — gyűmlöcsöt árulni. A los-angelesi olimpiás után, amikor elvesztette bankhivatalnokai állását, nem panaszkodott, nem hivatkozott érdemeire, nem követelt állást, hanem új megélhetés után nézett.

Cafédésen vissza akart vonulni a versenyzéstől, mert az új kenyér nagyon nehéz kenyér és minden idejét lefoglalja. A Vívószövetségben minden elképpent, hogy erről a szándékáról lebeszéljék, mert a magyar vívósportnak szüksége van Kabos Endrére. És a mindennapi élet gondjával küszködő fiatal vívó újból megragadta azt a kardot, amelyet a kényszerűség ítített ki a kezéből. Reméljük, hogy a montecarlói diadal új munkára buzdítja Kabos Endrét és fel fogja használni a hátralevő időt a legkomolyabban készülődésre, hogy az Európa-bajnoki viadalon új győzelmet szerezzen a magyar kardnak. A siker bizonyára nem marad el az olyan bajnok nyomából, aki egyéni érdekeit alá tudja rendelni a magyar sport egyetemes érdekeinek, mint ő.

Petschauer Attila.

Bogáthy (Bogen) Erna nyerte Magyarországi női törbajnokságát

(A Reggel tudóstíjójától.) Vasárnap bonyolította le a Vívószövetség Magyarországi női törbajnokságát a műgyémant udvarában. A délelőtti előmérkőzések tizenhárom indultak. A kilencedik döntőt délután öt óra körül kezdték el nagy érdeklődés mellett. Szokatlanul sok hölgy volt a nézőközönség sorában. A hölgy bajnoki verseny családotást hozott. Azt hittük, hogy a magyar bajnokságra hölgyeink már teljes formában állanak ki. Tévedtünk! Bogen Erna megeredemtelten nyerte a versenyt, de az ő munkáján is sokszor meglátszott a bizonytalan pengevezetés. Még nincsen olyan formában, amivel Európa-bajnokságot lehet nyerni. A második, Elek Csibi sem vitta ki formáját, ideges volt, folyton passzt szűrt, teremformája után azt hittük, hogy a versenyt ő nyeri. A harmadik helyen Dany Margit végzett. Kicsit elnehezedett, nem vívott szépen, de tusserejéhez mérten eredményesen. Tudásban Elek Margit feltétlen megelőzi.

Gözy Sándor nyerte a HVTK párbajtőrversenyét

(A Reggel tudóstíjójától.) Szombaton került előtérbe a HVTK rendezésében az utolsó párbajtőr válogatóverseny. A versenyen csak heten indultak, így előmérkőzések nélkül a vívók rögtön a döntőt kört vívták. A szombati versenyen ismét gépszírral akartak bíraskodni. Elkezdték a versenyt a géppel, de a vívók állandó tiltakozása véget veteit a gépszírnak és elkezdték előlőrl a versenyt emberiszírral. Nagy kár, hogy nem sikerült versenyben a gépszírt kipróbálni, mert az Európa-bajnokságon feltétlenül ezzel az új, szokatlan rendszerrel fognak bíraskodni. A vívóknak pedig eddig nem volt alkalmuk hozzászólni a gépszíri furesasághoz.

A versenyt Gözy Sándor dr. nyerte meg, kitűnő vívással, jó taktikával érzékkel. A viadal legnagyobb meglepetése dr. Hajdu János gyenge szereplése. Itt említjük meg, hogy Hajdu indítani akarja a válogatóbizottság az Európa-bajnokságon épében.

Vele nem szabad kísérletezni, ő párbajtőrben, most nem jó, viszont egyik legkitűnőbb törvívónk.

A törccsapatban a helye és csak ebben a fegyvernemben szabad indítani. Idrányi második helyre meglepetés. Harmadik Timár Gyula lett ezen a versenyen már jobb volt, de még mindig nincs formában.

Végeredmény: 1. Gözy Sándor dr. HVTK 5 győz. 2. Idrányi Ferenc HVTK 4 gy., 9 tuss. 3. Timár Gyula HVTK 4 gy., 10 tuss. 4. Dunay Pál BBTE 4 gy., 11 tuss. 5. Vitéz Baky László HVTK 2 gy., 15 kapott, 10 adott tuss. 6. Hajdu János dr. BSZKRT 2 gy., 15 kapott, 10 adott tuss. 7. Eckl Viktor RAC 0 gy.

Ha így fognak vívni hölgyeink az Európa-bajnokságon, akkor a női számokban nem számíthatunk magyar sikerre.

Végeredmény:

Magyarország 1933. évi hölgytörbajnoka: Bogáthy Erna BEAC 7 győzelemmel. 2. Elek Ilona BBTE 6 győzelem. 3. Dany Margit MAC 5 győzelem, 26 kapott tuss. 4. Elek Margit BBTE 5 győzelem, 29 kapott tuss. 5. Varga Ilus DAC 5 győzelem, 31 kapott tuss. 6. Kolbe Rózi DAC 5 győzelem, 27 adott tuss. 7. Faragó Terus debreceni Békessy Béla Vívó Club 3 győzelem, 22 adott tuss. 8. Erdős Mária egyesületen kívül 2 győzelem. 9. Lénárt Aurélné MTK 0 győzelem.

190 versenyző indult a Kerékpáros Szövetség szezonnyitó országúti versenyén

(A Reggel tudóstíjójától.) A Magyar Kerékpáros Szövetség rendezésében vasárnap délelőtt a bécsi országúton 100 kilométeres távon bonyolították le a Rosinelli emlékvversenyt, amelynek öt kategóriájára 190 versenyző indult. Az I. és II. osztályú versenyzők összevont csoportjában start után, 40 kilométerig együtt haladt a mezőny, majd egyik szűkös kísérlet a másikat követte. Erős, Makay, Huszka I. és Adorján elhúzott a mezőnytől. Nemes, Liszky és Némethből álló hármascsoport ildözőbe vette az élesoportot. Ötven kilométerrel az élesoport 1 óra 30 mp-es idővel fordult. Erős azonban tömlőszakadás folytán feladta a versenyt. Az ildözőből álló második csoport egy perccel később fordult és nemskóra utolérte a főcsoportot. Az izgalmas finisből Liszky került ki győztesként. Részletes eredmény:

I. és II. osztályúak versenye: 1. Liszky BSE 2 óra 55 p 38 mp, 2. Huszka I. UTE rajta, 3. Makay UTE rajta, 4. Németh BSE 2 óra 57 p 30 mp, 5. Adorján Székesszékfehérvár 2 óra 58 p 40 mp, 6. Vitéz Nyomdász 2 óra 59 p 45 mp.

III. osztályúak versenye: 1. Bacsilla Nyomdász 3 óra 15 p, 2. Magyar MTK 3 óra 15 p 04 mp, 3. Suhajda Teszvériség rajta.

IV. osztályúak versenye: 1. Schwarzstein II. UTE 3 óra 21 p 20 mp, 2. Banovác Postás rajta, 3. Kőszegi Nyomdász rajta.

Sport — egy mondatban

Az olimpiai vívópálocsapat több tanját kicserélték, az első, aki kiváltik a csapatból a többszörös válogatott: Vértessy József.

Azt beszélik futballkörökben, hogy Mandi (Mandi) Gyula húszszer pengőt adott kölcsön a Hungáriának és most visszakért a pénzét.

Nem sikerült a júzió a Tisza István és a Nemzeti Vívó Klubok között.

Ötven holland forintért vásárolt kaput a III-ik kerület a hollandi túrú, mert Budai megsérült és a drága pénzen vett kapus az első mérkőzésen nyolc gólt szedett be.

Dórit szerette volna játszani az Újpest a Rapid elleni mérkőzésen, de beteg és ezért nem állhatott csatasorba.

A laurilenisz-szezon első Davis Cup-mérkőzését pénteken, szombaton és vasárnap játszották le Barcelonában. Győzött Anglia Spanyolország ellen 4:1 arányban.

Weisz Richárd birkózóvilágbajnok április 29-én nyitja meg a cirkuszát a Néparányban.

Jekelfalussy (Piller) György világbajnok indul a magyar kardcsapatban a júniusi Európa-bajnokságon.

Barst azért vonul vissza a versenyzéstől, mert a közeli hónapokban megfogy.

Vitéz Somogyi Endre örökre lemondott a vívószövetségben viselt tisztségéről.

A MOTESZ engedélyt kapott, hogy az 1933-ban megtartandó tornászvilágbajnokság keretében a főiskolai világbajnokságot is megrendezze.

Arany Mihály, a LASE kitűnő atléta tisztelegatása után a MAC-ba lép.

Mészáros Ervin, az örökös bajnok mondja: veszeműtésem óta ismét dolgozom és természetesen, négyszer hetenként forgatom a kardot.

Még legalább 40 évig forgassam!

Milyen lesz a magyar válogatott csapat?

(A Reggel tudóstíjójától.) A Ferencváros-Hungária-derbi váratlan eredménye a legkellemetlenebbül a szövetségi kapitányt érintette. aki ugyancsak ma állítja össze a vasárnap az osztrákok ellen kiálló válogatott csapatot, de a legtöbb posztra már megvolt a maga jelöltje. Számottevő új tehetséget természetesen a három vasárnapi bajnoki mérkőzésen nem lehetett felfedezni, néhány favoritjátékos viszont alaposan leégett, úgyhogy éppen nem irigylésreméltó a szövetségi kapitány helyzete, miután a közönség már szinte követelősen várja a magyar győzelmet, de ember legyen a talpán, aki ma rá tud hibáztatni a csapatösszeállításra, vagyis a letérés felé haladó játékosgárdából olyan együttest kiválogatni, amely a presztízsét megmenti akaró osztrák »Wundermannschaft«-ra rá tudna verni.

A válogatásra edemes anyag: meglehetősen szerény számú és így valószínű, hogy új csillag aligha kerül a magyar csapatba, amelynek különben is

csak a csatársorát kellene felfrissíteni.

vagyis gólképesebbé tenni. A közvetlen vádelem aligha fog megváltozni, ha a »tűlöcsök kockázatos Szabónak« ellenzéke is van. A hátsorba sem kerülhet új ember, mert bizonyos, hogy Sárosi csak klubhűségéből vállalta a tegnapi játékot, de kondíciója semlegesre sem lehetett kiélezhető. Vasárnapig azonban biztosan visszanyeri a legjobb formáját.

A csatársorban csak a jobbszélső és a balösszekötő posztja lehetne vitás, de miután Fenyvess (III. ker. FC) sérült, jobbszélső csak Markos lehet. A balösszekötő helyére három csatár is pályázik: Turai, Toldi és Engelhardt, akik közül mi a csak nemrégben a profiságba került Engelhardt tartjuk újónak létező a legeredményesebbnek a bevalógatásra, úgyhogy a magyar csapat összeállítása, véleményünk szerint, a következő lehetne:

Szabó (Hungária)		Bíró (III. ker. FC)	
Korányi (Ferencváros)	Sárosi (Ferencv.)	Lázár (Ferencv.)	
Bárdky (Hungária)	Sárosi (Ferencv.)	Lázár (Ferencv.)	
Markos (Bocskai) (Haug)	Telcki (Bocskai)	Ticska (Hung.)	

Kindija: Lázár Miklós a Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Lázár Miklós.

Gönczi Lajos nyerte a Gömbös Gyula vándordíjat

(A Reggel tudóstíjójától.) A tőzsdopalota kupolacsarnokában rendezték meg a Pénzügyi Sportegyletek Ligájának kétnapos bankközi országos kardvívó versenyét. A versenyen több, mint hatvan bankvívó indult. Nagyon sok vidéki bankvívó jött el a versenyre, de egyiknek sem sikerült tovább jutni az előmérkőzések küzdelmeiből. A központosított mérkőzések a késő éjjeli órákig tartottak, nagy küzdelem után kilencen kerültek a döntőbe.

Nagy közönség előtt folyt le a döntő, amelyet a balkezes Gönczi Lajos, a Magyar-Olasz Bank tisztviselője nyert meg. Gönczi elsősorban védi a Pénzügyi Sportegyletek Ligája által alapított vitéz Jákfi Gömbös Gyula vándordíjat. Gönczi veretlenül nyerte a versenyt, kitűnő vívással, okos taktikával érzékkel, klasszissal volt jobb a mezőny többi vívójánál. Nagyon jól veredezett a második helyezett Jele Ferenc is, a tussereje azonban messze a győztes mögött maradt.

Végeredmény:

1. Gönczy Lajos Magyar-Olasz Bank 8 győzelem. 2. Jele Ferenc Postatakarékpénztár 6 győzelem. 3. Jenev Kálmán Kisipari Hitelintézet 4 győzelem. 4. Molnár Iván Kereskedelmi Bank 3 győzelem. 5. Szűcs Jenő Pénzügyi Központ 3 győzelem. 6. Kovács László Pénzügyi Központ 3 győzelem. 7. Szorbán János Pénzügyi Központ 1 győzelem. 8. Szóráth József Nemzeti Hitelintézet 1 gy. 9. Mencez István Postatakarékpénztár. A verseny díját a győzteseknek Hegedűs Lóránt, ny. pénzügyminiszter, a TEBE elnöke osztotta ki.